

philharmonie
zuidnederland

**Muzikaal
verbinden met
de toekomst**

artistiek jaarverslag
jaarverslag educatie
2021

artistiek
jaarverslag
2021

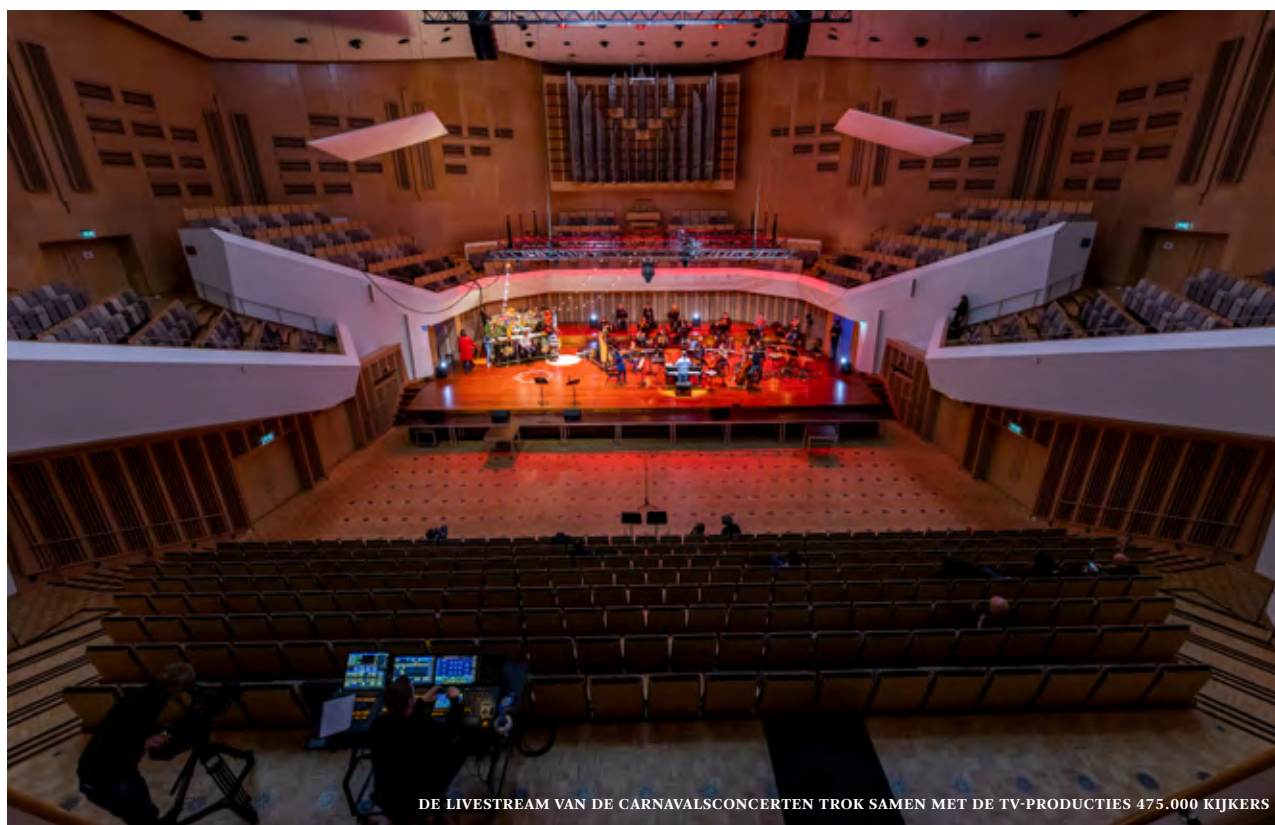

jaarverslag
educatie
2021

**artistiek
jaarverslag
2021**

Inleiding	5
Het artistieke raamwerk	7
Serieprogramming	7
Afscheid Dmitri Liss, Duncan Ward nieuwe chef-dirigent	7
Haydn-Chair Mario Brunello	8
Gastdirigenten	8
Compositieopdrachten en premières	8
Achter gesloten deuren	9
Nieuwjaarsconcerten	10
Stravinsky's Pulcinella	10
Componistendag	10
Hartenwens Hartmut Haenchen	11
Carnaval	11
Tweemaal Radio 4	12
Frankenstein!	12
Claus Peter Flor	12
Diepenbrock-jaar	13
Johannes-Passion	13
Dimitri Liss en orkest herenigd	14
Gelukzalige muziek met Richard Egarr	14
L'elisir d'amore met Opera Zuid	15
Weer live	16
Fieldlab Evenementen	16
De Pastorale van Beethoven	16
Lijf Live	16
Holland Festival	17
Terug naar normaal	18
Afscheidsconcert Dmitri Liss	18
Cultura Nova	19
Liberation Concert	19
Duncan Ward nieuwe chef-dirigent	19
Brunello dirigeert Haydn	20
Muzikale huwelijksreis	20
Wereldpremière Vioolconcert Donnacha Dennehy	21
Bosch Requiem	21
Meisterkonzerte Aachen & Heerlen	22
Herkansing voor Carolin Widmann	22
Roméo et Juliette met Opera Zuid	23
Werken aan de toekomst	24
Videoclips	24
Mooier dan ooit!	24
Frankenstein!	24
Unknown Territory	25
Celebrating Music	25
The People's Salon	25
Lancing artfulparticipation.nl	26
Samenwerking Parkstad Limburg Theaters	26
#philgood	27
Muzikaal menu in het ziekenhuis	27
Expeditie Orkest als exposure voor het orkest	28
Kwaliteitsverbetering	28
Talentontwikkelaar	29
Masterclass Nationale Master Orkestdirectie	29
Masterclass HaFa-dirigenten Wiertz Foundation	29
Orkestacademie	29
Achter de schermen	29
Colofon	57

Inleiding

Door de volledige ontwrichting van het concertleven door de coronapandemie was 2021 een buitengewoon jaar. In tegenstelling tot het jaar ervoor werd 2021 echter gekenmerkt door licht aan het einde van de (corona)tunnel. Hoewel de eerste vier maanden van het jaar volledig achter gesloten deuren plaatsvonden, werd het gemis aan livemuziek gecompenseerd door livestream concerten, tv-uitzendingen en radio-opnames. Dat werkte verrassend goed. Zo kopte het *Eindhovens Dagblad*: 'Bij livestream-concert van philzuid zie je de mens achter de muzikant'.

De culturele sector was sinds oktober 2020 gesloten om Covid-19 terug te dringen. Dat vroeg continu om flexibiliteit en inventiviteit van het orkest, dat zich meerdere keren en vaak op hele korte termijn moest aanpassen aan de steeds veranderende omstandigheden en de regelgeving van de overheid. Gezien de traditie van een langetermijnplanning, een bijna ondoenlijke taak. De philharmonie zuidnederland hield zich hierbij steeds voor ogen om zo veel mogelijk zichtbaar te blijven met activiteiten van hoge artistieke kwaliteit op het gebied van innovatie, educatie, talentontwikkeling en met een verbinding met de regio. Het orkest heeft daarbij vanuit de kernwaarden raken en verbinden naar nieuwe wegen gezocht om een breed aanbod te kunnen bieden aan een zo divers mogelijk publiek. In de aangepaste programmering bleef de kenmerkende diversiteit overeind en met de komst van uitstekende gastdirigenten bleef het hoge artistieke niveau gehandhaafd. Jong Nederlands dirigeertalent kreeg daarbij ook een kans. Daarnaast heeft het orkest zich ingespannen om de relaties met artistieke partners en stakeholders zoveel mogelijk te behouden. En nieuwe relaties aan te boren, zoals Wiertz Foundation, de Projectsponsor Talentontwikkeling.

Als gevolg van de dalende besmettingscijfers durfde de overheid het aan om versoepelingen door te voeren. Het loslaten van de anderhalvemeter maakte het weer mogelijk om in volle omvang voor volle zalen muziek te maken. In de periode van september tot december was het orkest actief als vanouds en hoopvol gestemd.

Er brak een nieuwe periode aan – in meerdere opzichten. Chef-dirigent Dmitri Liss nam na vijf jaar afscheid van philharmonie zuidnederland, “de gefuseerde symfonieorkesten van Brabant en Limburg die hij smeedde tot een lenig en fluwelig klinkend apparaat” (*de Volkskrant*). Tijdens het afscheidconcert zat Liss volgens het *Eindhovens Dagblad* “met hart en ziel in ‘zijn’ muziek, haalde het beste in de musici naar boven, gaf ze lucht, haalde met hen adem en liet ze schitteren. Ze waren één, orkest en dirigent.”

De jonge Britse chef-dirigent Duncan Ward deed in september zijn intrede en zorgde voor nieuw elan. De philharmonie zuidnederland is ongelooflijk trots dat Duncan Ward, een jonge kosmopoliet, dirigent en componist, nu deel uitmaakt van het artistieke team. De nieuwe chef zei in *Zuiderlucht*: “Ik wil sowieso dat we kiezen voor diversiteit en vernieuwing, zowel in programmering als uitstraling. We moeten de aankomende generatie inspireren.” Tegen *BN DeStem* vertelde Ward dat hij risico's gaat nemen: “Ik wil concerten creëren waarbij de musici vergeten dat ze noten spelen en de luisteraar vergeet dat 'ie aan het luisteren is. Ik wil de kern van de muziek overbrengen, zodat de muziek er met ons vandoor gaat.”

De philharmonie zuidnederland wil niets liever: dat de livemuziek er weer met de luisteraar vandoor gaat. Zeker na corona wil het orkest zich blijvend muzikaal verbinden met een veelbelovende toekomst.

Dr. Stefan Rosu, *Intendant en Bestuurder*

Jos Roeden, *Artistiek Programmeur*

NIEUWE CHEF-DIRIGENT DUNCAN WARD, INTENDANT STEFAN ROSU EN ARTISTIEK PROGRAMMEUR JOS ROEDEN

Het artistieke raamwerk

Met een divers aanbod van muzikale activiteiten zette philharmonie zuidnederland zich in 2021 zowel online als live in als muzikale verbinder. Als culturele topinstelling probeerde het orkest met haar muzikale activiteiten bij te dragen aan een optimaal werk- en leefklimaat in Zuid-Nederland. Binnen de beperkingen die de culturele sector kreeg opgelegd, zocht het orkest in haar activiteiten naar artistieke kwaliteit, innovatie, educatie, talentontwikkeling en verbinding met de regio. Een uitgebalanceerde programmering en een doordacht dirigentenbeleid geven richting aan de artistieke koers van het orkest.

Serieprogrammering

Binnen de diversiteit van activiteiten vormt de serieprogrammering sinds jaar en dag de ruggengraat. De drie programmajnen *Groots*, *De Meesterwerken* en *De Klassieken* geven structuur in een breed en evenwichtig aanbod aan symfonische muziek. Alhoewel de orkestgrootte en programmering deels aangepast diende te worden vanwege veiligheidseisen in verband met corona, bleef het raamwerk van achttien serieprogramma's overeind.

Afscheid Dmitri Liss, Duncan Ward nieuwe chef-dirigent

In september nam Dmitri Liss afscheid als chef-dirigent van philharmonie zuidnederland. “Hij smeedde de destijds gefuseerde symfonieorkesten van Brabant en Limburg tot een lenig en fluwelig klinkend apparaat”, schreef *de Volkskrant* bij zijn afscheidconcert. Met name zijn gloedvolle en overtuigende interpretaties van het Russische repertoire werden geprezen. “Hij heeft ons vijf jaar begeleid en het orkest enorm doen groeien en zelfbewust gemaakt, zei intendant Stefan Rosu. “Nu neemt Duncan Ward het stokje over. Een jonge kosmopoliet, dirigent en componist. Wij zijn ongelooflijk trots en blij dat hij nu deel uitmaakt van ons artistieke team”, aldus Rosu in het voorwoord van de seizoenbrochure. Ward liet zich in hetzelfde artikel lovend uit over zijn voorganger: “Dmitri Liss heeft geweldig werk verricht als het gaat om ensemblespel en klankcultuur”.

SCHEIDEND CHEF DMITRI LISS

NIEUWE CHEF-DIRIGENT DUNCAN WARD

Haydn-Chair Mario Brunello

Naast de chef-dirigent is er een voorname rol weggelegd voor de Italiaan Mario Brunello. Sinds 2019 bekleedt “Topcellist én dirigent” (*Eindhovens Dagblad*) de *Haydn-Chair*, een door het orkest in het leven geroepen titel voor een dirigent of solist met de voorname taak zich samen met de musici te verdiepen in de klassieke stijlperiode. Brunello: “Muziek maken is als spreken tot het publiek, maar dan in klanken en kleuren. Traditioneel richten klassieke orkesten zich meer op het geheel dan op de individuele bijdrage van een musicus. Ik wil dat iedereen zich vrij voelt.”

Gastdirigenten

Al enkele jaren onderhoudt het orkest een innige relatie met een vaste kern gastdirigenten. Naast maestro's met een schat aan ervaring en senioriteit, zoals Hartmut Haenchen en Claus Peter Flor werkt het orkest met Nederlandse dirigenten. Honorair dirigent Ed Spanjaard keerde in 2021 voor twee projecten terug bij zijn voormalige orkest. Karel Deseure, Enrico Delamoye, Martijn Dendievel, Bas Wiegers, Arjan Tien en Sander Teepen staan met regelmaat voor het orkest en zijn breed inzetbaar in diverse stijlen en concertvormen. Het orkest zocht tevens onverminderd door naar nieuwe gastdirigenten. Om jong Nederlands dirigeertalent een kans te geven, organiseerde het orkest in juni een auditiedag. Elena Schwarz, Tianyi Lu, Emmanuel Tjeknavorian, Valentin Uryupin en Richard Egarr maakten in 2021 hun debuut bij philharmonie zuidnederland.

“Muziek maken is als spreken tot het publiek, maar dan in klanken en kleuren”

Mario Brunello

Compositieopdrachten en premières

Een symfonieorkest werpt zich voor het overgrote deel op als herschepper van muziek van componisten uit het verleden. Het fijnmazige netwerk van musici brengt in een orkest de muziek van de componist tot leven. Het samengaan van zoveel individuen in één geheel en het tot muziek omzetten van een partituur maakt klassieke muziek tot iets magisch. Naast schatplichtig te zijn aan componisten uit het verleden dient hun oeuvre voortgezet te worden door componisten van nu. Het orkest ziet het als een voorname taak om door het verstrekken van compositieopdrachten nieuwe hoofdstukken aan de muziekgeschiedenis toe te voegen. Zeven wereldpremières bewijzen het belang van hedendaags repertoire binnen de programmering van philharmonie zuidnederland. De coronapandemie vraagt tevens om aanpassingen in orkestbezettingen. Diverse arrangeurs herschiepen met vakmanschap en in de geest van de componist werken voor gereduceerde bezettingen.

Binnen deze artistieke kaders presenteerde het orkest in 2021 de activiteiten die in de volgende hoofdstukken aan bod komen.

MARIO BRUNELLO

BAS WIEGERS

ARJAN TIEN

Achter gesloten deuren

De eerste vier maanden van 2021 zette het orkest achter gesloten deuren haar activiteiten uit via livestream concerten, tv-uitzendingen en radio-opnames. Sinds oktober 2020 was de culturele sector gesloten om de coronapandemie terug te dringen. Het gemis aan live-muziek werd gecompenseerd met online concerten. Een opnameteam van tien specialisten zorgde achter de schermen dat de concerten in een kwalitatief hoogstaande beelden- en audiokwaliteit door de bezoekers thuis te volgen waren. ‘Bij livestream-concert van philzuid zie je de mens achter de muzikant’, kopte het *Eindhovens Dagblad*. In 2020 ontwikkelde het orkest samen met classical en de andere foundingpartners Amsterdam Sinfonietta en het Residentie Orkest het online platform *Concert in Huis*. Via deze hoogwaardige streamingsdienst konden bezoekers tegen een kleine vergoeding de livestream van de concerten volgen. “Deze livestreams zijn één van de positieve resultaten van deze coronacrisis”, zei intendant Stefan Rosu in een interview met het culturele maandblad *Zuiderlucht*. De regionale omroepen L1 en Omroep Brabant zonden de concertopnames eveneens via hun kanalen uit. Met een enorm publieksbereik als gevolg, variërend van enkele tienduizenden voor een klassiek concertprogramma tot bijna 500.000 kijkers voor de *Carnavalsconcerten*.

Strakke protocollen op en achter het podium zorgden ervoor dat het orkest op een veilige manier haar werkzaamheden kon uitvoeren. Vanwege de veiligheid van alle medewerkers op het podium en achter de schermen werd in de periode van januari tot mei het overgrote deel van de programma's met gereduceerde bezettingen van maximaal dertig musici uitgevoerd. Programma's werden voor online doeleinden in lengte aangepast naar maximaal 60 minuten. Uitgangspunt was het behoud van zoveel mogelijk elementen uit de oorspronkelijke serieprogrammering 2020-2021. Waar een gelimiteerde orkestbezetting dwong tot andere artistieke andere keuzes, werd gezocht naar alternatieve muziekwerken of reducties.

ACHTER DE SCHERMEN

CARNAVALSCONCERTEN

Nieuwjaarsconcerten

In samenwerking met L1 en Omroep Brabant werd het jaar op 3 januari gestart met het *Nieuwjaarsconcert*, dat via de regionale omroepen in de zuidelijke provincies te bekijken was. Vanuit Muziekgebouw Eindhoven bracht het orkest onder leiding van Sander Teepen een lichtvoetig concertprogramma met onder meer delen uit De Falla's *El amor brujo* en *Le boeuf sur le toit* van Milhaud. Fluitist Antonio Cabedo Cervera soleerde in de *Fantasie* van Borne, gebaseerd op melodieën uit Bizets opera *Carmen*. Sopraan Anna Emelianova werd door het orkest begeleid in enkele *Zarzuela*-aria's en door het cello-octet van philharmonie zuidnederland in de *Bachianas Brasileiras nr. 5* van Villa-Lobos. Omroep Brabant zond het concert uit op 3 januari, L1 op 8 januari.

De koperblazers en slagwerkers van het orkest gaven tevens hun medewerking aan het L1-programma *Limburg Verlicht*, op 4 januari live uitgezonden vanuit het Gouvernement in Maastricht.

De twee nieuwjaarsproducties trokken in totaal 225.000 tv-kijkers.

Stravinsky's Pulcinella

De Australisch-Zwitserse dirigente Elena Schwarz maakte op 15 januari haar debuut bij het orkest in Theater aan het Vrijthof. Dit was geen soloconcert, maar de *Variaciones Concertantes* van Ginastera en de *Pulcinella Suite* van Stravinsky boden alle ruimte aan de aanvoerders van de diverse orkestgroepen om te excelleren. De koperblazers openden vanaf diverse plekken in de zaal het livestream concert met de *Sonate Pian'e forte* van Gabrieli.

Componistendag

Componist Ralph Vaughan Williams vormde de centrale figuur van de *Componistendag 2021* op 23 januari, georganiseerd in samenwerking met Theater aan het Vrijthof Maastricht. De overheidsmaatregelen maakten een dag vol lezingen, kamermuziek en symfonische concerten onmogelijk. Er werd een alternatief gevonden in een gereduceerde digitale *Componistendag* die om 20.00 uur live werd gestreamd. Een aparte gewaarwording op de eerste dag van de door de overheid ingevoerde avondklok. Honorair dirigent Ed Spanjaard verving de Amerikaan Andrew Litton, die wegens reisbeperkingen moest afzeggen. "De anderhalvemeter-opstelling stelt zijn eisen, maar op safe spelen doet hij niet", aldus *De Limburger* in een interview vooraf met Spanjaard. Over het weerzien met zijn orkest zei hij: "Het gevoel komt snel terug, ze verstaan mijn gebaren goed." (...) "Ontzettend fijn om hier weer te zijn." Rondom de uitvoering van de *Symfonie nr. 8* van de Britse componist leidde moderator Neil Wallace gesprekken met onder meer dirigent Ed Spanjaard en de Britse dirigente Chloe Rooke over het leven en werk van Vaughan Williams en de nieuwe politieke verhoudingen tussen het Britse continent en het Europese vasteland na de Brexit.

“Ontzettend fijn om hier weer te zijn”
Ed Spanjaard

JAKOB PLAG

LUKAS PLAG

Hartenwens Hartmut Haenchen

De afgelopen jaren is er een hechte band ontstaan tussen het orkest en Hartmut Haenchen. De Duitse maestro slaagt er ieder project weer in het beste bij de musici naar boven te halen, wat onder meer in 2019 resulteerde in een uitvoering van *Symfonie nr. 7* van Bruckner, door NRC opgenomen in de top 3 van Culturele Hoogtepunten 2019. De speciale band met het orkest was voor Haenchen aanleiding om philharmonie zuidnederland te vragen een hartenwens te vervullen: samen met zijn kleinzoons Jakob (19) en Lukas (23) Plag op het concertpodium staan. Op 28 januari ging zijn wens in vervulling en soleerden de prijswinnende talenten met hun opa en philharmonie zuidnederland. De jongste broer en klarinettist Jakob Plag soleerde in het *Concertino* van Von Weber, gevolgd door het *Celloconcert nr. 1* van Sjostakovitsj met cellist Lukas Plag. *Symfonie nr. 34*, geschreven door 'generatiegenoot' Mozart op zijn 24ste, maakte het programma compleet. Het concert werd op 28 januari in Muziekgebouw Eindhoven opgenomen en enkele dagen later door Radio 4 uitgezonden.

Carnaval

Carnaval en muziek zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. De *Carnavalsconcerten* van philharmonie zuidnederland maken al decennialang deel uit van de traditionele opmaat naar het carnavalsfeest. Voor het eerst in de 68-jarige historie kon het *Vastelaovendconcert* niet door gaan. In Brabant zouden de *Carnavalsconcerten* in Den Bosch en Breda toe zijn aan de 58ste editie. Voor de ieder seizoen nagenoeg uitverkochte tien *Carnavalsconcerten* moest een passend alternatief worden gevonden. Een concert dat verbindt en de traditie van het carnavalsfeest levendig houdt. In samenwerking met Omroep Brabant, L1, RTV Maastricht en de carnavalsverenigingen in Breda, Den Bosch en Maastricht kwamen twee alternatieve tv-producties tot stand. De concerten werden tijdens de carnavalsdagen meermaals uitgezonden en bekeken. Bovendien maakte de totstandkoming van de concerten deel uit van de documentaire *Carnavalshart*, die door NPO2 werd uitgezonden en 305.000 kijkers wist te trekken.

L1 en Omroep Brabant sloegen de handen ineen en produceerden samen met het orkest een *Carnavalsconcert* met medewerking van Brigitte Heitzer en René Schuurmans. Enrico Delamboye dirigeerde vanachter de vleugel, Zorba Huisman voerde namens Toneelgroep Maastricht de regie.

Voor Breda en Den Bosch werd een aangepaste editie van het concert opgenomen met extra lokale elementen.

RTV Maastricht en de Maastrichtse carnavalsvereniging De Tempeleers maakten samen met het orkest een *Vastelaovend Hoeskonzèr*, eveneens geënt op de lokale *Mestreechse* tradities. *Stehgeiger* Wilfred Sassen leidde de productie, die samen met onder meer Beppie Kraft in de Muziekgieterij werd opgenomen.

Met deze producties wist het orkest toch met genoeg muzikale kleur en sfeer een passend antwoord te geven op het gemis van het zuidelijke volksfeest en bereikten gezamenlijk 475.000 kijkers.

LIVESTREAM CARNAVALSCONCERTEN

ENRICO DELAMBOYE

ANTHONY FIUMARA

Tweemaal Radio 4

Het orkest reisde op 26 en 28 februari met dirigent en solist Mario Brunello naar TivoliVredenburg in Utrecht en Het Concertgebouw in Amsterdam voor twee opnames in het kader van *De Vrijdag van Vredenburg* en *Het Zondagochtend Concert*. Beide concerten werden uitgezonden op Radio 4. De *play and conduct*-projecten met Brunello vragen om een kamermuzikale aanpak en leggen een grote verantwoordelijkheid bij elke individuele orkestmusicus. Het orkest ging de uitdaging aan om het *Celloconcert nr. 1* van Saint-Saëns en *Élégie voor cello en orkest* van Fauré met Brunello als dirigerende solist uit te voeren. Daarnaast leidde Brunello de musici in de *Ouverture Don Giovanni* van Mozart, Tsjaikovski's orkestsuite 'Mozartiana' en *See the Sky About to Rain voor anderhalvemeterorkest* van Anthony Fiumara.

“ Een bonte stoet trekt aan het oor voorbij: John Wayne, Robinson Crusoe, Superman & Lois Lane, vrouwtje Dracula en natuurlijk: Frankenstein ”

FRANKENSTEIN!

Frankenstein!

2021 was een vreemd jaar vol tegenstellingen. Wat is dan geaccepteerd, normaal of juist heel vreemd en raar? Waarom maken wij die grenzen eigenlijk? En als we die grenzen nou eens wegdenken, zijn we dan niet allemaal heerlijke vreemde figuren? In samenwerking met Opera Zuid presenteerde philharmonie zuidnederland op 3 maart een livestream van de knotsgekke muzikale satire *Frankenstein!* van HK Guber over dit thema. Een bonte stoet aan personages trekt aan het oor voorbij: John Wayne, Robinson Crusoe, Superman & Lois Lane, vrouwtje Dracula en natuurlijk: Frankenstein. Het orkest spiegelde deze optocht met een caleidoscoop aan diverse muziekstijlen en een arsenaal aan speelgoedinstrumenten. Marc Pantus vertolkte de hondsmoeilijke rol van zanger, verteller en instrumentalist met verve. De jonge Vlaming Martijn Dendievel dirigeerde het programma dat naast *Frankenstein!* bestond uit Ravels *Pavane pour une infante défunte* en de ouverture *Comedy on the Bridge* van Martinů.

Claus Peter Flor

De charismatische Duitse dirigent Claus Peter Flor leidde op 19 maart een programma met louter strijkers en slagwerk. De enige blazer die zich bij het gezelschap voegde was Raymond Vievermanns, om pianist Boris Giltburg solistisch bij te staan in het *Pianoconcert nr. 1* van Sjostakovitsj voor piano, trompet en strijkorkest. Het online concert opende met het eerste deel uit de hoogromantische *Strijkersserenade* van Tsjaikovski. Na beide werken volgde de *Carmen Suite* van Sjtsjedrin. Alle bekende melodieën uit Bizets opera passeerden in deze eigentijdse en kleurrijke bewerking voor strijkers en veelvoudig bezet slagwerk de revue.

CLAUS PETER FLOR

BORIS GILTBURG

ISABELLE VAN KEULEN

ALPHONS DIEPENBROCK, SCHETS VAN JAN TOOROP

Diepenbrock-jaar

Eind maart keerde Hartmut Haenchen terug bij het orkest voor een concert ter nagedachtenis aan de 100ste sterfdag van Alphons Diepenbrock. Soliste Isabelle van Keulen soleerde in de *Hymne voor viool en orkest*, een in de vergetelheid geraakt werk dat door Roger Niese onder supervisie van Hartmut Haenchen opnieuw werd georkestreerd op maat van het orkest. Zo gaf het orkest digitaal *acte de présence* bij de festiviteiten van het Diepenbrock-jaar. Het programma werd gecompliceerd met de *Ouverture L'isola disabitata* van Haydn en de *Serenade nr. 2* van Brahms. Het concert werd op 27 maart vanuit Muziekgebouw Eindhoven gestreamd.

Johannes-Passion

In de dagen voor Pasen maakte het orkest samen met Studium Chorale en een keur aan solisten een tv-opname van de *Johannes-Passion* van J.S. Bach. Karel Deseure leidde de musici en zangers met gevoel voor stijl door dit monumentale stuk dat tijdens de paasdagen door Omroep Brabant en L1 integraal werd uitgezonden.

STUDIUM CHORALE

“Karel Deseure leidde de musici en zangers met gevoel voor stijl door de monumentale *Johannes-Passion*”

KAREL DESEURE

ALENA BAEVA

SHEHERAZADE

Dimitri Liss en orkest herenigd

Chef-dirigent Dimitri Liss en zijn musici moesten het in 2021 wederom veelal zonder elkaar stellen. Waar een gloedvol afscheidsseizoen was voorzien, maakten de reisbeperkingen het voor Liss veelal onmogelijk om vanuit het Russische Jekaterinenburg de reis naar Zuid-Nederland te maken. Sinds het begin van de coronapandemie in maart 2020 was dit pas de tweede keer dat Liss voor 'zijn' orkest kon staan. Op 24 april voltrok zich eindelijk de muzikale hereniging met een livestream concert vanuit het Theater aan het Vrijthof. In de week waarin oorspronkelijk een groots afscheidsconcert als chef-dirigent van philharmonie zuidnederland stond gepland, noopten de nog altijd geldende beperkingen het orkest het wederom over een andere boeg te gooien. Liss koos als alternatief voor het werk waar hij en het orkest zoveel dierbare herinneringen aan bewaren: *Sheherazade*. Het symfonisch gedicht van Rimski-Korsakov dat al zo vaak voor innige muzikale momenten tussen dirigent en orkest had gezorgd. Soliste Alena Baeva soleerde voorafgaand in het *Vioolconcert nr.1* van Prokofjev.

Gelukzalige muziek met Richard Egarr

Op 24 mei presenteerde het orkest onder aanvoering van Richard Egarr het laatste online concert van het seizoen 2020-2021. De energieke *'Italiaanse Symfonie'* van Mendelssohn werd gecombineerd met het *Pianoconcert* van Schumann met Ronald Brautigam achter de vleugel. *NRC* recenseerde de livestream vol "gelukzalige muziek" die via online platform *Concert in Huis* werd uitgezonden. "Met Richard Egarr had philharmonie zuidnederland dit weekend een dirigent die weet hoe je gelukzalige noten moet laten vloeien. Als het tempo er eenmaal goed inzat in Mendelssohns *Italiaanse*, gaf hij de musici soms even de vrije teugel. Door een moment niets te doen, dwong Egarr zijn orkest alert te blijven en naar elkaar te blijven luisteren. En dat betaalde zich uit. (...) Het was vooral een concert dat in klank visueel was, en – met de ogen dicht – vanuit de innerlijke wereld poëtische beelden opriep."

RICHARD EGARR

RONALD BRAUTIGAM

L'elisir d'amore met Opera Zuid

Net als philharmonie zuidnederland werd partnergezelschap Opera Zuid gedwongen om hun plannen drastisch te wijzigen. In een vroegtijdig stadium gooide het operagezelschap het over een compleet andere boeg en streamde op 25 mei via het online platform *OperaVision* vanuit hun huistheater Malpertuis een alternatieve *L'elisir d'amore*. “En dat klonk best goed”, volgens *Het Parool*. “Gaetano Donizetti's succesvolle opera uit 1832 moest worden teruggesneden naar een virusveiliger formaat voor kleiner orkest en zonder koor. En dus stonden op het toneel vijf zangers, en zaten in de bak twaalf musici van philharmonie zuidnederland.” Volgens *De Limburger* “buitelen in het orkestarrangement van Pedro Beriso de kleuren als speelse koters over elkaar, en weet dirigent Enrico Delamboye het beste uit het ensemble van philharmonie zuidnederland te halen”. *de Volkskrant* zag “een geslaagde coproductie met een goed acterende cast”. “Een overrompelende voorstelling”, aldus *De Groene Amsterdammer*. “Dat die voorlopig alleen gestreamd te zien zal zijn, doet daar niets aan af.”

“Een overrompelende voorstelling”
De Groene Amsterdammer

L'ELISIR D'AMORE

Weer live

Hoewel met livestreams en samenwerkingen met omroepen een groter publiek dan ooit werd bereikt, toonde deze periode van concerten achter gesloten deuren hoe erg een livepubliek werd gemist. Een symfonieorkest acteert op z'n best in het bijzijn van een aandachtige luisteraar. De muziek klinkt pas echt als er een gedeelde emotie voelbaar is. Gelukkig lieten versoepelde maatregelen het onder strikte voorwaarden in de periode april tot november meer en meer toe om liveconcerten te geven. Als Fieldlab Evenement, via Testen voor Toegang en met een 3G-beleid kon het orkest haar taak als muzikaal verbinder in een steeds grotere omvang voor livepubliek uitvoeren.

Fieldlab Evenementen

Het kabinet gaf op 13 april toestemming voor Fieldlabs. Praktijkevenementen die inzicht gaven hoe de culturele sector en andere publieke evenementen op een veilige manier konden plaatsvinden, met als doel een routekaart naar gehele opening op te kunnen stellen. Bij deze liveconcerten en -evenementen moesten zowel bezoekers als medewerkers een negatieve test kunnen overleggen. De philharmonie zuidnederland deed met twee projecten mee aan deze onderzoeken die liveconcerten sinds lange tijd weer mogelijk maakten.

De Pastorale van Beethoven

Op 18 april speelde het orkest in Muziekgebouw Eindhoven het eerste symfonische concert sinds 11 oktober 2020 voor livepubliek. Emmanuel Tjeknavorian maakte zijn debuut en loodste het orkest op meeslepende wijze door *Symfonie nr. 6* van Beethoven. De 'uitverkochte' zaal met 450 bezoekers op veilige afstand van elkaar genoot met volle teugen. Het orkest genoot op haar beurt van het aandachtige en dankbare publiek.

Lijf Live

Soortgelijke taferelen vonden ook plaats op 15 april in Theater De Maaspoort in Venlo bij de première van de opera *Lijf Live*, een coproductie van Opera 2.0, philharmonie zuidnederland, Toneelgroep Maastricht en Theater De Maaspoort. Deze nieuwe opera op teksten van Frans Pollux in een regie van Sybrand van der Werf over liefde in tijden van corona, blikte op amusante wijze terug op de lockdownperiode. Enrico Delamboy leidde het orkest, operazangers Fenna Ograjensek en Sef Thissen vertolkten samen met actrice Marloes Ijpelaar de hoofdrollen. Na Venlo volgden nog live-uitvoeringen in Schouwburg Venray, DOK6 in Panningen en Theater Heerlen. L1 maakte tv-opnames en zond de opera in september integraal uit.

Holland Festival

Op 19 en 20 juni gaf het orkest twee concerten tijdens het prestigieuze Holland Festival. Het festival kon via Testen voor Toegang doorgaan. Elke bezoeker diende een negatieve coronatest voor te leggen alvorens te worden toegelaten bij een van de concerten. *Luistermutant* in Muziekgebouw aan 't IJ in Amsterdam werd door het festival aangekondigd als “klassieke muziek en *serious game* in een luisterlabyrint”. Het interactieve concert vormde de eindpresentatie van het onderzoek dat componist, dichter en onderzoeker Micha Hamel deed naar de toekomst van klassieke muziek binnen zijn lectoraat aan Codarts Rotterdam. Hamel bedacht samen met regisseur Arlon Luijten een voorstelling die gebaseerd is op het negentiende-eeuwse belang van muziek, van luisteren. Hamel: “Een goede luistercultuur is belangrijk in de maatschappij, het echte leven. Goed naar elkaar luisteren is het fundament onder een gezonde democratie. (...) Je kunt een concertzaal zien als gym om je luisterspieren te trainen. De voorstelling is zo ingericht dat je ontdekt wat luisteren betekent voor jou. Je ontdekt wat het is om te luisteren naar een mens, om te luisteren naar muziek, en of die twee in elkaars verlengde liggen.” Centraal tijdens het concert stond de muziek van Mendelssohn en de relevantie van deze klassieke componist anno nu. Bas Wiegers en het orkest voerden delen uit zijn *Vierde Symfonie* uit en bracht *Gamut* van de jonge Nederlandse componist Bram Kortekaas in première. Publiek onderging op diverse manieren al luisterend en interactief de muziek. *NRC*

bezoekt de voorstelling: “Micha Hamel en Arlon Luijten, bedenkers van de voorstelling, zitten duidelijk vol ideeën. Maar ze weten in *Luistermutant* niet van ophouden. Het enige hoogte- en rustpunt is een nieuw muziekstuk dat componist Bram Kortekaas voor de voorstelling schreef. Het is een veelkleurig, spannend stuk, waarop je het net te snel aangeleerde verschil tussen ‘hoofd-, hart- en lichaams-luisteren’ op mag oefenen. (...) Wederom leuk bedacht, en dankzij Kortekaas ook sterk tot uitdrukking gebracht.”

MICHA HAMEL

LUISTERMUTANT

Terug naar normaal

Dalende besmettingscijfers met als gevolg een overheid die het aandurfde om versoepelingen door te voeren, leidden na de zomer in de hele maatschappij tot rooskleurige vooruitzichten. Fieldlab Evenementen hadden uitgewezen hoe de culturele sector op een verantwoorde manier weer haar deuren volledig kon openen. Veiligheidsmaatregelen waren zeker nog van kracht voor zowel publiek als orkest, maar het loslaten van de anderhalvemeter maakte het weer mogelijk om in volle omvang voor volle zalen muziek te maken. Reikhalzend werd door de musici uitgekeken naar groots bezette programma's. De periode van september tot december was het orkest hoopvol gestemd en actief als vanouds. Voor het eerst sinds oktober 2020 konden programma's weer vanuit een optimaal artistiek perspectief worden gespeeld. Er brak een nieuwe periode aan – in meerdere opzichten. Een nieuwe chef-dirigent en eindelijk de kans om voor het eerst sinds het begin van de coronapandemie vrijuit de rol als muzikaal verbinder uit te kunnen voeren, zorgden bij philharmonie zuidnederland voor elan en energie.

Afscheidsconcert Dmitri Liss

Het reeds eerder aangehaalde afscheidsconcert van Dmitri Liss als chef-dirigent vond uiteindelijk plaats op 3 en 4 september. Het uitstel had als positief gevolg dat de eerste chef in de geschiedenis van philharmonie zuidnederland met alle egards voor zijn eigen publiek en met zijn zelfgekozen repertoire afscheid kon nemen.

De sympathieke Rus koos als slotstuk *Symfonie nr. 3* van Rachmaninov. In opdracht van het orkest schreef Liss' echtgenote en componiste Olga Victorova *Rublev & Rembrandt* voor orkest en mobiel carillon, "intrigerend mooi, rap en kundig" (*Eindhovens Dagblad*) bespeeld door solist Frank Steijns. In Victorova's werk komen Russische en Nederlandse tradities samen. "De hoofdrolspeler in het

stuk is het carillon. De Maastrichtse beiaardier Frank Steijns steelt de show met indrukwekkende solopartijen. Een carillon van zo dichtbij: het volume is overrompend. Ook het orkest geeft alles – stampende lage strijkers, grimmig piepende klanken uit violen en houtblazers en een dreunende gong die alles stilzet", schreef *de Volkskrant*. "Ze waren één deze avond, orkest en dirigent", aldus het *Eindhovens Dagblad* over Rachmaninovs muziek. "Liss zat met hart en ziel in 'zijn' muziek, haalde in de musici het beste naar boven, gaf ze lucht, haalde met hen adem en liet ze schitteren en stralen tot meerdere eer en glorie van dit prachtige werk dat vreemd genoeg zelden wordt uitgevoerd." *de Volkskrant* was eveneens vol lof: "Het orkest reageerde subtiel en scherp op de vitale en beweeglijke Liss. Hij smeedde de destijds gefuseerde symfonieorkesten van Brabant en Limburg tot een lenig en fluwelig klinkend apparaat."

DMITRI LISS EN OLGA VICTOROVA

FRANK STEIJNS

Cultura Nova

Het orkest geeft jaarlijks *acte de présence* tijdens zomerfestival Cultura Nova, deze editie met twee uitvoeringen van HK Grubers *Frankenstein!* In Cultuurhuis Heerlen dirigeerde Martijn Dendievel het orkest op 5 september, bas-bariton Marc Pantus vertolkte de zangpartij. Tijdens de concerten presenteerde het orkest een videoclip van dit werk, die eerder in het seizoen in Kasteel Hoensbroek was opgenomen.

Liberation Concert

Zondag 19 september vond op de Amerikaanse begraafplaats in Margraten het jaarlijkse *Liberation Concert* plaats. De verbindende en helende kracht van muziek is in een concertseizoen zelden zo voelbaar als op deze locatie tussen meer dan 8.000 oorlogsgraven. Tijdens twee uitvoeringen werd een gelimiteerd aantal van 1.500 bezoekers toegelaten. Vele nabestaanden van de gesneuvelde soldaten en andere geïnteresseerden volgden op afstand de livestream van het concert via de kanalen van de American Battle Monuments Commission. Het thema van het concert was deze editie *Hommage*, een muzikaal eerbetoon aan de vele soldaten die vochten voor onze vrijheid. In opdracht van Stichting Liberation Concert en philharmonie zuidnederland componeerde Mark Pütz *Unknown Territory*. Het werk is een muzikale uitdrukking van blijvende dankbaarheid en ging tijdens de concerten in wereldpremière. Purcells plechtige *Dodenmars* voor Queen Mary opende het concert. Sander Teepe leidde het orkest in *Knoxville: Summer of 1915* met solistische medewerking van sopraan Hannah Morrison. *For the Unknown Soldier* van Dirk Brossé en Haydns heldhaftige *Militaire Symfonie* maakten het concertprogramma compleet. In de weken voorafgaand aan het concert reisden musici van het orkest naar diverse basisscholen in de omgeving van Margraten met de educatieve voorstelling *Monoloog voor de Vrijheid*.

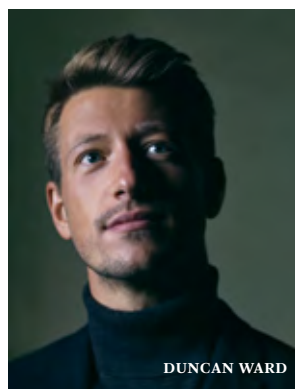

LIBERATION CONCERT

Duncan Ward nieuwe chef-dirigent

In oktober 2020 werd de 32-jarige Brit Duncan Ward aangekondigd als de nieuwe chef-dirigent van philharmonie zuidnederland. Met ingang van seizoen 2022-2023 zal Ward voor tenminste drie seizoenen het orkest onder zijn hoede nemen. Diverse media blikten vooruit op de toekomstplannen van de nieuwe muzikale leider: "Ik wil sowieso dat we kiezen voor diversiteit en vernieuwing, zowel in programmering als uitstraling", zei Ward in maandblad *Zuiderlucht*. "Denk alsjeblieft niet dat ik de dirigent ben die Brahms komt spelen voor oude mensen" (...) "We moeten de aankomende generatie inspireren", aldus Ward. In *BN DeStem* legde hij uit hoe dit te willen bereiken: "Ik ga in ieder geval risico's nemen en mij niet stuk staren op de juiste noten. Ik wil de passie waarmee de componist zijn muziek schreef laten voelen. Ik wil concerten creëren waarbij de musici vergeten dat ze noten spelen en de luisteraar vergeet dat 'ie aan het luisteren is. Ik wil de kern van de muziek overbrengen, zodat de muziek er met ons vandoor gaat."

Op 24 en 25 september toonde een trots orkest in Maastricht en Eindhoven haar nieuwe chef aan het publiek. In programmakeuze en uitvoering zette Ward meteen zijn muzikale handtekening. Het programma opende met *Chaos* uit Haydns *Die Schöpfung*, gevolgd door de wereldpremière van *Ritratto: Symphonic Suite* van Willem Jeths. Ward had pianist Cédric Tiberghien uitgenodigd voor het *Pianoconcert in G* van Ravel. In Bartóks *Concert voor orkest* kreeg Ward de kans alle orkestregisters volledig open te draaien. *NRC* hoorde "dat het orkest het oppikt als één persoon zichzelf ontstijgt. Dat schept hoop. Goeie kans dat Ward de komende drie jaar welkomte frisse elan aan het orkest geeft." "Het gemak en de zwier waarmee de 32-jarige – een kleuterleeftijd voor een dirigent – de knoppen en pluggen van het orkest hanteerde was opmerkelijk: als een ruiter die met enkele losse rukjes aan de teugel zijn paard over de moeilijkste hindernissen loodst. (...) Dat belooft wat", schreef *De Limburger*. "De nieuwe dirigent van philharmonie zuidnederland heeft een soepele en esthetische slag en een sympathieke uitstraling", kopte *de Volkskrant*.

DUNCAN WARD

CÉDRIC TIBERGHIE

Brunello dirigeert Haydn

Haydn-Chair bekleder Mario Brunello kreeg tussen 30 september en 3 oktober zijn weerzien met het publiek in Heerlen, Tilburg, Den Bosch en Eindhoven. De Italiaan liet voor dit project zijn cello thuis en gaf de solistische eer aan violiste Liza Ferschtman in het *Vioolconcert nr. 4* van Mozart. Brunello nam een onbekende muzikale parel mee naar het orkest; het indringende *Sinfonietta nr. 2* voor pauken en strijkorkest van Weinberg. Haydns *Symfonie nr. 94 'Met de paukenslag'* vormde het slot van dit smaakvolle programma. Het 25-jarig bestaan van Concertzaal Tilburg werd opgeluisterd met Beethovens *Gratulations-Menuett* als muzikale verrassing voor de jarige concertzaal.

Muzikale huwelijksreis

Nog volop in de wittebroodsweken troffen musici en hun nieuwe chef Duncan Ward elkaar weer tussen 9 en 17 oktober. De zeven concerten in Eindhoven (2x), Breda, Tilburg, Amsterdam (2x) en Maastricht voelden als een muzikale huwelijksreis door het speelgebied van philharmonie zuidnederland. De concerten werden volgens het *Eindhovens Dagblad* “een duidelijk visitekaartje van de levendige en energieke dirigent: hij is muzikaal bevolgen en weet van aanpakken”. Het orkest “musicerde sfeervol en mooi”. De *Symfonie nr. 3* van Brahms en Britten's *What the Wild Flowers tell me* bleken uitstekend repertoire om elkaar beter te leren kennen. “Met Wards mimiek zit het wel snor, en zijn duidelijke slag garandeert proper orkestspel: het samenspel verloopt langs aangeharkte perkjes, de transparantie benadert doorschijnend glas”, schreef *De Limburger*. Pianist Hannes Minnaar en violiste Alena Baeva soleerden afwisselend in Beethovens *Pianoconcert nr. 4* en het *Vioolconcert* van Schumann.

“Duncan Ward is muzikaal bevolgen en weet van aanpakken”
Eindhovens Dagblad

Wereldpremière Vioolconcert Donnacha Dennehy

In december 2019 maakte Augustin Hadelich een overweldigend debuut bij het orkest. Deze samenwerking was aanleiding om samen met de Oregon Symphony een opdrachtwerk te verstrekken aan de fenomenale Italiaans-Amerikaanse violist. De Ierse componist Donnacha Dennehy maakte in nauwe samenspraak met Hadelich een vioolconcert met een hondsmoeilijke solopartij. Op 22 en 23 oktober brachten Hadelich en het orkest onder leiding van Claus Peter Flor het werk in Maastricht en Eindhoven in wereldpremière. Volgens het *Eindhovens Dagblad* “speelde Hadelich de sterren van de hemel”. De krant was eveneens vol lof over de prestatie van het orkest en Flor: “Hadelichs solo was nauw verweven met de eveneens veeleisende orkestpartijen; valt de één dan valt de ander. Er viel niemand, de muziek zegevierde, mede dankzij dirigent Claus Peter Flor. Na de pauze leidde Flor op onverzettelijke wijze het orkest door de machtige *Symfonie nr. 5* van Sjostakovitsj.

AUGUSTIN HADELICH

DONNACHA DENNEHY

“Alsof hij wilde benadrukken dat de ziel van zijn zinnelijke, fonkelend georkestreerde werk fluïde is en aardse grenzen overstijgt”

NRC

HAWAR TAWFIQ

KAIJA SAARIAHO

Bosch Requiem

Nog een wereldpremière en een weerzien met twee geliefde gasten op 4 en 5 november in het Muziekgebouw aan 't IJ in Amsterdam en het Jheronimus Bosch Art Center in 's-Hertogenbosch. Componist Hawar Tawfiq en honorair dirigent Ed Spanjaard voegden zich bij het orkest voor het *Bosch Requiem*, sinds enkele jaren de traditionele opening van het hedendaagse muziekfestival November Music. Het concert begon met *See the Sky About to Rain* voor *anderhalve-meterorkest* van Anthony Fiumara en *Terra Memoria* van Kaija Saariaho. Vervolgens bracht het orkest het nieuwste werk van Hawar Tawfiq in première. In *Requiem des Fleurs et des Nuages* voor bariton en orkest gebruikt Tawfiq in plaats van misteksten poëzie van onder anderen Hans Andreus en de Koerdische dichter Bachtayar Ali, vertaald naar het Russisch of Frans. “Alsof hij wilde benadrukken dat de ziel van zijn zinnelijke, fonkelend georkestreerde werk fluïde is en aardse grenzen overstijgt”, aldus NRC. *de Volkskrant* noemde Tawfiq in haar recensie “een aanwinst voor het Nederlandse muziklandschap” en vond zijn nieuwste werk “een rijk stuk, dat vertrouwd aanvoelt en toch origineel is”. Ook lof voor de orkestmusici van dezelfde krant: “De philharmonie zuidnederland klinkt hartstikke goed en dirigent Ed Spanjaard blijkt met sympathieke slag andermaal een meester in doseren. Bariton Thomas Oliemans blijft tot maat 58 verstopt in het orkest en zingt de troostrijke woorden prachtig.”

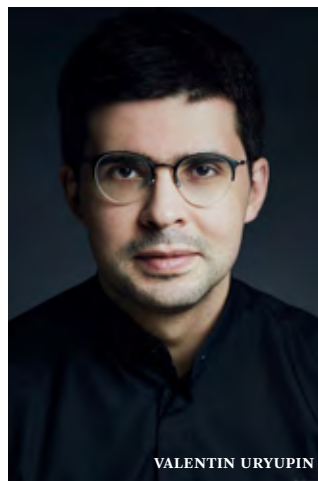
Meisterkonzerte Aachen & Heerlen

In 2018 startte philharmonie zuidnederland haar eigen gastorkestenserie in het Duitse Aken. Als een cultureel ambassadeur voor de Euregio nam het orkest de afgelopen seizoenen de organisatie van de *Meisterkonzerte* in het Eurogress Aachen op zich. “Het aanbod van orkesten en de programmering is elke keer weer spectaculair”, schreef de *Aachener Zeitung* ooit. Corona dwong het orkest om de serie bijna twee jaar stil te leggen en tevens een koerswijziging door te voeren. Met ingang van september 2022 fuseerden de Akense serie met de internationale gastorkestenserie *Top Klassiek* van Parkstad Limburg Theaters. Het Duitse en Nederlandse concertpubliek komen samen in deze grensoverschrijdende samenwerking. De concerten van philharmonie zuidnederland vinden onveranderd in het Eurogress plaats. De internationale gastorkesten houden halt in Theater Heerlen. Zo genoot het Akense publiek als opening van de *Meisterkonzerte*-serie op 15 oktober van het Koninklijk Concertgebouworkest in Theater Heerlen.

Op 11 november speelde philharmonie zuidnederland in het Eurogress Aken. “Een zeer interessant en gevarieerd programma” (*Aachener Zeitung*) als tweede concert van de *Meisterkonzerte 2021-2022*.

Herkansing voor Carolin Widmann

Dirigent Valentin Uryupin maakte tussen 11 en 13 november met concerten in Aken, Heerlen en Eindhoven zijn debuut. De boomlange Russische dertiger koos voor de *Symfonie nr. 6* van Beethoven. Onder zijn leiding “leek alles organisch tot in de details en werd ondanks de vloeiende tempi zorgvuldig uitgespeeld. Het orkest, waarin vooral de houtblazers excelleerden, presenteerde zichzelf daarbij als een homogeen, in alle klankgroepen uitgebalanceerd geheel” (*Aachener Zeitung*). Voorafgaand klonk het *Vioolconcert* van Britten. Voor soliste Carolin Widmann was het een bijzonder weerzien met het orkest. Tot concerten kwam het destijds niet; met de plotseling afgekondigde eerste lockdown in maart 2020 viel het doek voor het project tijdens de repetities. Tijdens deze herkansing was volgens dezelfde krant “De interactie van de solist en orkest bijna foutloos. (...) Al met al een indrukwekkende uitvoering.” Achteraf bleek dit vanwege de verscherpte maatregelen het laatste serieprogramma van het orkest in 2021.

Roméo et Juliette met Opera Zuid

Tussen 12 en 27 november bracht het orkest samen met Opera Zuid de opera *Roméo et Juliette* van Gounod. De tournee hing lang aan een zijden draadje en kwam zelfs vroegtijdig ten einde. Sterk oplopende besmettingscijfers en ziekenhuisopnames dwongen de Nederlandse overheid opnieuw tot ingrijpen om de coronapandemie een halt toe te roepen. Waar andere sectoren moesten sluiten, vielen de maatregelen deze keer in eerste instantie goed uit voor de cultuursector. Theaters en concertzalen mochten open blijven en *Roméo et Juliette* ging op 12 november in Maastricht in première. Een geluk voor Opera Zuid, dat zich de vorige drie grote producties genoodzaakt zag te reduceren en te streamen of zelfs helemaal af te zeggen. *Place de l'Opera* noemde de productie “oog- en oorstrelend”. Volgens het online operamagazine “omarmden de stemmen van de geliefden elkaar in één zuivere expressie, waarbij de lugubere sfeer van de orkestrale uitwerking door philharmonie zuidnederland onder leiding van de Oostenrijkse dirigent Philipp Pointner om te snijden was.” *Trouw* schreef lovende woorden over het orkest: “In de bak speelt philharmonie zuidnederland gelukkig met gevoel voor sfeer, en dirigent Pointner leidt hen met overzicht door ‘zijn’ partituur.”

Na de première volgden uitvoeringen in Rotterdam en Heerlen, voordat op 27 november in Parktheater Eindhoven vroegtijdig het doek voor de tournee viel. Aangescherpte overheidsmaatregelen om het virus nog verder in zijn opmars te beteugelen, dwong de cultuursector zijn deuren eerst na 17.00 uur en daarna volledig te sluiten. Voor het orkest viel daarmee ook het doek voor een bewogen jaar. De maand december werd gebruikt om de plannen voor 2022 aan te passen, om nieuwe moed, inspiratie en energie te vinden om als orkest binnen telkens aangepaste omstandigheden te blijven raken en verbinden.

“Oog- en oorstrelend”
Place de l’Opera

Werken aan de toekomst

De vorige hoofdstukken blikken terug op de talloze concertactiviteiten die konden worden gerealiseerd. Daarnaast was het orkest op talloze andere vlakken actief en zichtbaar. Op talloze manieren vervulde het orkest haar rol als innovator en talentontwikkelaar. Het beperkte aantal liveconcerten gedurende een langere periode van het jaar zorgde voor ruimte om na te denken over de toekomst en projecten te realiseren waar in een regulier seizoen geen tijd voor is. De film *Expeditie Orkest* aan bod komt, is hiervan het meest tastbare bewijs. Maar er waren ook diverse videoclips en de tv-serie *The People's Salon*.

2021 was ook een jaar van reflectie. Musici en stafleden gingen met elkaar in dialoog hoe een goede bedrijfsvoering, onderlinge samenwerking, innovatie en kwaliteitsverbetering bij kunnen dragen aan een evenwichtige 21ste-eeuwse orkestorganisatie. Hieruit kwamen een aantal interessante projecten tot stand.

Videoclips

Het orkest zet al enkele jaren grensverleggende videoprojecten in als toonbeeld van haar innovatieve kracht. Videoclips tonen het orkest in een compleet andere setting dan op het concertpodium. De videoclips dragen bij aan de verbeelding van de muziek en de boodschap die het orkest met een groot publiek wil delen.

Mooier dan ooit!

Met *Mooier dan ooit!* telden vanaf april meer dan 750 organisaties uit de cultuur- en entertainmentsector in een gezamenlijke campagne af tot de heropening van hun locaties. "Na een lange tijd waarin er weinig tot niets kon, gaat het licht weer aan. We mogen weer! En wat hebben we het gemist. Dat specifieke gevoel, die magische momenten. Die worden, na deze lange, vreemde tijd, ongetwijfeld... mooier dan ooit!", aldus campagnevoorzitter Albert Verlinde. Ter ondersteuning van dit initiatief van het Nationaal Theaterfonds werd een videoclip gemaakt waaraan het

orkest haar medewerking verleende. Nadat de orkestband in Muziekgebouw Eindhoven werd ingespeeld, figureerden musici in de videoclip die in Naturalis in Leiden werd opgenomen. De tekst en muziek van Claudia de Breij wordt in de clip uitgevoerd door onder meer Tineke Schouten, Dominic Seldis en Nyassa Alberta.

Frankenstein!

In maart en september voerde het orkest *Frankenstein!* van HK Gruber uit. De knettergekke muziek met een caleidoscoop aan muziekstijlen en een arsenaal speelgoedinstrumenten leent zich uitstekend voor een absurdistische videoclip. De Oostenrijkse componist stemde dan ook meteen in met het verzoek van het orkest om een deel van zijn werk te verfilmen. Opera Zuid, Cultura Nova en erfgoedbedrijf Historisch Goud toonden zich eveneens enthousiast en stapten als partners in. Als opnamelocatie werd Kasteel Hoensbroek gekozen. In en rondom het kasteel legde cineast Pim Hawinkels eind juni het orkest met kunstzinnig camerawerk op een onalledaagse en onnavolgbare wijze vast.

Unknown Territory

Voor het in aanbouw zijnde *Visitors Centre* op de Amerikaanse begraafplaats in Eijsden-Margraten schreef de Limburgse filmcomponist Mark Pütz het werk *Unknown Territory*. De hymne kwam tot stand in nauw overleg van de componist met de Amerikaanse conservatoren van de tentoonstelling. Pütz lichtte het werk toe in *De Limburger*: “Hoe is het om als individu – weg van je familie en vrienden – in een ander werelddeel te komen, terwijl je niet weet wat je daar te wachten staat? Om misschien je leven te geven, terwijl je natuurlijk hoopt de strijd te overleven. Dat gevoel, als je op *unknown territory* – onbekend terrein – landt, wilde ik overbrengen.” De hymne werd in juli in Eindhoven onder leiding van Arjan Tien door het orkest opgenomen.

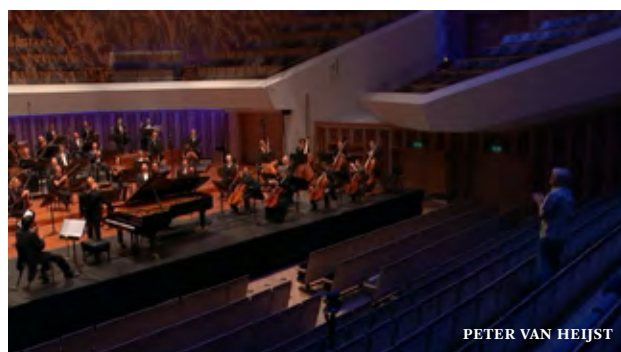
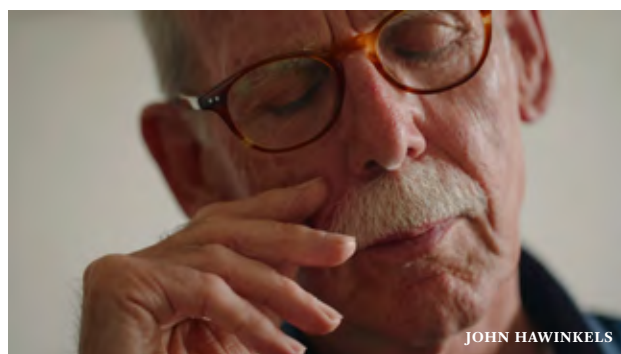
Celebrating Music

Als aankondiging van het partnership tussen het orkest en Adams Musical Instruments werd in december de videoclip *Celebrating Music* gelanceerd. Het partnership versterkt de relatie tussen het orkest en de instrumentenbouwer uit Ittervoort. “We vinden het belangrijk om bij te dragen aan de culturele sector in ons thuisgebied. In het zuiden liggen onze *roots*, net als die van philharmonie zuidnederland. Dat scheidt een band die wij hiermee versterken”, aldus directeur Frans Swinkels van Adams Musical Instruments. Het orkest gaat zich de komende jaren onder meer inzetten bij de productontwikkeling van blaas- en slagwerkinstrumenten. Musici uit het orkest en instrumentenbouwers van Adams werden door regisseur Dries Alkemade in en rondom de fabriekshallen samen in beeld gebracht. De muziek werd gecomponeerd door Nick Woud. De clip brengt het proces van gedreven vaklui – van het bouwen van een instrument tot het bespelen ervan – prachtig in beeld.

“Bij *The People's Salon* mogen de Vrienden zelf bepalen wat er wordt gespeeld”

The People's Salon

Voor L1 maakte het orkest in juni de tv-serie *The People's Salon*. Het format is een doorontwikkeling van een project als onderdeel van de onderzoeken die het Maastricht Centre for the Innovation of Classical Music (MCICM) verrichtte naar innovatieve concertvormen. “Zijn we niet allemaal eigenaar van het orkest? Bij deze Vriendensalon mogen de Vrienden zelf bepalen wat er wordt gespeeld”, stelde onderzoekster Imogen Eve van het MCICM. In vier afleveringen maakt de kijker kennis met Solange Bartelet, John Hawinkels, Ronald Reijen en Peter van Heijst. Alle vier Vrienden van philharmonie zuidnederland wiens persoonlijke verhalen met een bepaald muziekstuk verbonden zijn. De kijker ziet hen thuis vertellen over het persoonlijke verhaal achter het gekozen stuk. De beelden wisselen zich af met opnames van het bewuste werk in Muziekgebouw Eindhoven, waar het orkest voor Solange, John, Ronald en Peter tijdens een privéconcert hun favoriete muziek uitvoert. De opnames werden gemaakt door regisseur Daan Willekens. Het orkest speelde in de vier aflevering onder leiding van dirigente Tianyi Lu muziek van J.S. Bach en Rimski-Korsakov en begeleidde solist Dejan Lazić in pianowerk van Chopin en Rachmaninov.

Lancering artfulparticipation.nl

Sinds de oprichting van het Maastricht Centre for the Innovation of Classical Music (MCICM) in 2018 wist het orkest zich de afgelopen jaren omringd door een team van wetenschappers van de Universiteit Maastricht. Onder aanvoering van Peter Peters, bijzonder hoogleraar Innovatie van Klassieke Muziek, deden ze in nauwe samenwerking met het orkest onderzoek naar de vernieuwing van de klassieke muziekpraktijk. Orkestprojecten werden geobserveerd en het MCICM ontwikkelde zelf experimenten die door het orkest in praktijk werden gebracht. In oktober werd het door NWO-Smart Culture gefinancierde onderzoekstrajet *Artful Participation* afgerond met de lancering van de website artfulparticipation.nl. De website biedt een interactief naslagwerk en verslag van alle onderzoeken en experimenten rondom publieksparticipatie die in de afgelopen vier jaar werden gedaan.

“Door de kennis, kunde en netwerken van deze organisaties samen te brengen bouwen we aan een beter fundament voor het muzikleven van de 21ste eeuw”

Bas Schoonderwoerd,
directeur Parkstad Limburg Theaters

Samenwerking Parkstad Limburg Theaters

In september startte een nieuwe samenwerking tussen het orkest en Parkstad Limburg Theaters. Het orkest is vaste bespeler van de theaters in Heerlen en Kerkrade, maar verbindt zich nu ook als programmeur aan de theaterorganisatie. Het orkest neemt niet alleen de artistieke verantwoordelijkheid over haar eigen concerten, maar ook de opera- en klassieke programmering van de theaters in Heerlen en Kerkrade. De artistieke belangen van orkest en zaal komen voor tenminste drie seizoenen in één hand te liggen. Een in het buitenland uitzonderlijke samenwerking, maar zeker uniek in Nederland. Het orkest zet zo een nieuwe stap in het vergroten van haar betekenis in Zuid-Nederland. “In deze samenwerking ligt een belangrijke sleutel tot een beter, mooier en dynamischer muzikleven. Door de kennis, kunde en netwerken van deze organisaties samen te brengen bouwen we aan een beter fundament voor het muzikleven van de 21ste eeuw”, aldus theaterdirecteur Bas Schoonderwoerd. *De Limburger* legde haar oor te luister bij enkele prominenten uit het muzikleven. Violiste Cécile Huijnen noemde het in het artikel “veel beter om de kennis en knowhow uit Parkstad Limburg Theaters en philharmonie zuidnederland in één hand te leggen”, Opera Zuid-intendant Waut Koeken vond het “spannend en boeiend”. “Misschien is dit wel een indicatie voor andere orkesten en steden in Nederland om deze werkwijze te volgen”, aldus *Volkskrant*-recensent Guido van Oorschot.

#philgood

De *#philgood* corporate marketingstrategie is in 2020 ontstaan. Middels haar *#philgood* initiatieven creëert, behoudt en versterkt philharmonie zuidnederland verbinding met haar huidige en toekomstige publiek én haar medewerkers onderling. *#philgood* denkt daarbij niet vanuit activiteiten, maar vanuit waarde en betekenis: het laat zien dat philharmonie zuidnederland meer is dan alleen een goed spelend symfonieorkest. *#philgood* is er voor iedereen. Het is ludiek, eigentijds en creëert sympathie en daarmee verbinding. Zo ontstond in het voorjaar het idee om de stilte na de online concertstreams te doorbreken. Wanneer de laatste noten van het concert door zowel de woonkamers thuis als in de concertzaal nagalmden, bleef het stil. Het concert voelde niet af zonder applaus. Als antwoord hierop ontwikkelde *#philgood* een video waarin musici, stafleden én publiek een daverend digitaal applaus voor elkaar gaven. Het verspreidde het gevoel en de waardering voor én met elkaar. Want, *you make me #philgood!*.

Toen de deuren van de concertzalen vanaf april op een kier gingen staan, werd de ludieke campagne *The future is looking #philgood* ingezet. Ineens was er zoveel moois om naar uit te kijken! In *The future is looking #philgood* deelden componisten, medewerkers van philharmonie zuidnederland én ons publiek hun *#philgood* momenten waar zij naar uitkeken. Samen met hen keken wij door een positieve zonnebril naar de toekomst, wat op foto – mét philharmonie zuidnederland-zonnebril – werd vastgelegd en via social media verspreid. Zo laat het campagnebeeld een zich enorm op zijn vakantie aan het Zwanenmeer verheugende Tsjaikovski zien, wilden onze medewerkers én ons publiek niets liever dan elkaar weer live ontmoeten, was Vivaldi's favoriete jaargetijde eindelijk in zicht en verheugden onze musici zich op de vele blije kindergezichten bij onze educatievoorstellingen.

Muzikaal menu in het ziekenhuis

In 2021 vond via streaming een *pilot* plaats van het zorgconcert van philharmonie zuidnederland in samenwerking met het Zuyderland ziekenhuis in Sittard. Medewerkers van de afdeling Educatie ontwikkelden samen met fluitiste Alice Poulussen en met muziektherapeuten van het ziekenhuis een concertprogramma voor individuele patiënten. Uitgangspunt was de observatie dat patiënten van de afdeling Oncologie in het proces waarin ze zitten weinig zelf te kiezen hebben. Bij dit privéconcert staat hun individuele keuze dan ook centraal. Uit een speciaal samengesteld muziekmenu mochten zij – ondersteund door een muziektherapeut van het ziekenhuis – drie oorstrelende gerechtjes kiezen, die vervolgens werden uitgevoerd door twee musici van philharmonie zuidnederland.

De reacties van de patiënten die het orkest via de muziektherapeuten ontvingen waren hartverwarmend: “Vanavond bij het weggaan van de afdeling lagen de patiënten nog te glunderen in bed” en “Een patiënt zei mij achteraf dat ze eindelijk een volledige rust kon ervaren in deze voor haar turbulente dagen”.

[Lees op deze link meer](#)

“ Een patiënt zei mij achteraf dat ze eindelijk een volledige rust kon ervaren in deze voor haar turbulente dagen ”

Expeditie Orkest

De film *Expeditie Orkest* heeft veel betekend voor de *exposure* van het orkest. Dat strekte zich uit van het werven van de kindacteurs tot het uitzetten van de crowdfundingactie.

Voor het werven van kinderen om als copresentator in de film op te treden, werd samen met coproducent jeugdtheatergezelschap Het Laagland een socialmediacampagne opgezet. De twee posts over de werving van de kinderen werden op Facebook in totaal zo'n 5.000 keer bekeken. Ook op Instagram was er aandacht voor deze wervingsactie. De pers pakte het onderwerp goed op, waaronder een vermelding op NPO Radio 4 door Dieuwertje Blok. In mei 2021 werd onze eerste crowdfundcampagne ingezet ten behoeve van de film *Expeditie Orkest*. Mensen blijken graag te geven aan een project dat hen aanspreekt: met 216 donateurs haalden we bijna 17.000 euro op, 112% van het streefbedrag. De transparantie over waar het geld aan wordt besteed is bij crowdfunding essentieel. Tegelijkertijd wordt met het doel van een crowdfundcampagne ook de kern van de organisatie in de schijnwerpers gezet. In feite komt het neer op het laden van je brandingstrategie. Met de communicatie over de crowdfunding heeft het orkest zich enorm kunnen profileren. Het genereerde de nodige pers en via de socials werden diverse geposte video's op Facebook zo'n 12.000 keer bekeken.

Na de lancering van de filmserie zijn de afzonderlijke afleveringen tijdens een feestdagencampagne op Facebook bijna elke dag gepost. In totaal heeft *Expeditie Orkest* in 2021 2.550 views opgeleverd.

De pers over Expeditie Orkest

- *De Limburger* over kindercasting, donderdag 1 april 2021
- Kindercasting: vermelding NPO Radio 4 door Dieuwertje Blok, vrijdag 2 april 2021
- *Veldhovens Weekblad* over kindercasting, 7 april 2021
- *Rond de Linde* over kindercasting, 8 april 2021
- *L1 Cultuurcafé*, interview met Adeline van Campen over de crowdfundingactie, 19 juni 2021
- NPO Radio 4, Muziekfabriek, 2 juli 2021
- *Brabants Dagblad*, slagen crowdfundingactie, 3 juli 2021
- *Groot Eindhoven*, slagen crowdfundingactie, 14 juli 2021

Première: 23 oktober (Maastricht) en 24 oktober (Eindhoven)

- Aankondiging première Expeditie Orkest, online en in print *De Limburger*, 20 oktober 2021
- Aankondiging première Expeditie Orkest, *Weekblad De Schakel*, 20 oktober 2021

Kwaliteitsverbetering

Het niet kunnen door gaan van liveconcerten in het voorjaar had impact op de mate waarin musici met elkaar konden samenspelen. Hoewel het orkest via de streaming actief bleef, verviel de continuïteit van vrijwel dagelijks met elkaar musiceren. Musici namen het initiatief om zelf in afwisselende bezettingen te werken aan muzikale aspecten als samenspel, uniforme speelstijl, interpretatie en klankvorming. Concertmeester Adelina Hasani nam het initiatief om in meerdere sessies met alle strijkers te werken. In drie periodes werd er gebouwd aan de ontwikkeling van een hecht strijkerscollectief. Collega-concertmeester Lei Wang legde zich met enkele collega's in het kader van Festival JekerKlassiek toe op de strijkkwartetten van Beethoven.

Ook de kopersectie en slagwerkers werkten gedurende het jaar in diverse samenstellingen projecten uit die bijdroegen aan kwaliteitsverbetering en zichtbaarheid van het orkest. Enkele voorbeelden zijn de tv-uitzending *Limburg Verlicht* voor L1, diverse Vriendenconcerten en online lunchconcerten in samenwerking met Muziekgebouw Eindhoven.

Talentontwikkelaar

De philharmonie zuidnederland wil meer zijn dan alleen een goed spelend en in Zuid-Nederland diepgeworteld orkest. Als de muzikale topinstelling van Zuid-Nederland beschouwt het orkest talentontwikkeling en het doorgeven van kennis en ervaring aan een nieuwe generatie musici en het rijke amateurleven als een voorname taak. Naast de verbondenheid van musici als docent en dirigent aan diverse conservatoria, muziekscholen en amateurverenigingen ontwikkelde het orkest een viertal noemenswaardige projecten.

Masterclass Nationale Master Orkestdirectie

De Nationale Master Orkestdirectie van de Conservatoria van Amsterdam en Den Haag is een belangrijke kweekvijver van dirigeertalent. Geregeld volgden studenten de orkestrepetities en assisteerden ze gastdirigenten. Op 28 mei fungeerde philharmonie zuidnederland als praktijk-orkest. Dirigent Karel Deseure liet zaken als slagtechniek, interpretatie en repetitietechniek aan bod komen. Hij instrueerde de studenten aan de hand van de muziek voor blazers van Igor Stravinsky: het *Pianoconcert* en *Symphonies of Wind Instruments*.

MASTERCLASS HAFA-DIRIGENTEN

Masterclass HaFa-dirigenten Wiertz Foundation

De coronapandemie maakte het voor een tweede opvolgend jaar onmogelijk om in samenwerking met plaatselijke harmonieën en fanfares in het succesvolle HaFa-project samen te werken. Er werd een passend alternatief gevonden om toch kennis over te dragen aan de amateursector door middel van een masterclass aan HaFa-dirigenten. Een twintigtal dirigenten van amateurverenigingen gaf zich op voor de masterclass, die op 29 mei in Theater Kerkrade samen met de Wiertz Foundation werd georganiseerd. De blazers van het orkest dienden als praktijkensemble in muziek van Gabrieli, Mozart en Stravinsky. Wederom wist Karel Deseure met zijn ervaring, bevoegdheid en pedagogische kwaliteiten de deelnemers te inspireren en met talloze inzichten huiswaarts te laten keren.

Orkestacademie

Studenten van het Conservatorium Maastricht en AMPA Tilburg die zich verder willen bekwamen in orkestspel, kunnen deelnemen aan de Orkestacademie. Na het goed doorlopen van een auditie kunnen studenten tijdens een of meerdere projecten stage lopen bij het orkest. Elke student krijgt een musicus van philharmonie zuidnederland als coach toegewezen voor het instuderen van de orkestpartijen en de begeleiding tijdens de repetities en concerten. In september en oktober speelden Academisten mee in philharmonie zuidnederland.

Achter de schermen

De complexe organisatie en logistiek van een orkest vraagt om bekwame medewerkers achter de schermen. Binnen de staf van philharmonie zuidnederland werden op de afdelingen Marketing & Communicatie en Educatie stageplekken en meeloopstages gecreëerd. Zo wordt de specialistische kennis die in een orkestorganisatie vereist is doorgegeven aan een nieuwe generatie.

MASTERCLASS HAFA-DIRIGENTEN

jaarverslag
educatie
2021

Inleiding	32
Educatieprojecten 2021	33
Primair onderwijs 2021	33
Online educatieprojecten 2021	33
Voortgezet onderwijs 2021	33
Bereik	33
Tijd voor nieuwe initiatieven	34
Expeditie Orkest, de nieuwe instrumentenfilm van het orkest	34
Componeren in de klas wordt Zet je Toon	35
Lesmateriaal pBones in een nieuw jasje	35
Magic Music Box	36
BIS-instellingen Limburg	36
Een schepje erbovenop, verdieping door samenwerking	37
Leerlingen uit krachtwijken ervaren de passie van onze musici	37
Studenten maken kennis met philharmonie zuidnederland	38
Academie voor Muziekeducatie	38
De philharmonie zuidnederland speelt online door!	39
High Five! Music	39
HeartBeat@school	40
Schoolpleinconcertjes	40
Speciale projecten	41
Vrijheid muzikaal doorvoelen	41
Het Udens College werkt om het jaar samen met philharmonie zuidnederland	41
Speakers	42
Samen optrekken met partners in het veld	43
Brabant Menu	43
Samenwerken met De Domijnen in het programma CmK-3	43
De philharmonie zuidnederland laat van zich horen	44
Promotie van het seizoen 2021-2022	44
Brandingstraject	44
Luid en duidelijk over een aantal projecten	44
Bijlage 1	45
Bijlage 2	50
Colofon	57

Inleiding

Muziek raakt ons recht in het hart. Het brengt plezier, oogst verwondering, geeft troost. Drukt uit waar we de woorden niet voor kunnen vinden. Zeker als kinderen muziek *live* horen en voelen opent dat deuren die anders gesloten blijven.

In 2021 was de werkelijkheid anders dan het voorgenomen educatieve programma. Dit daagde uit tot flexibiliteit en creativiteit van philharmonie zuidnederland en van de scholen.

Drukke speelweken van het orkest vielen stil. Daardoor kon de planning van de instrumentenfilm *Expeditie Orkest* gestalte krijgen. Musici hadden tijd beschikbaar om andere taken in het orkest op zich te nemen. De workshop *Componeren in de klas* kreeg een ander format en het lesmateriaal van *pBones* werd in een nieuw jasje gestoken.

Het was een jaar waarin de educatiemedewerkers op zoek gingen naar nieuwe kansen en mogelijkheden. Zo ontwikkelden leerlingen van het Technasium Eckartcollege in Eindhoven een *Magic Music Box* voor het orkest, maakten leerlingen van het VO in het kader van *Sounds of Freedom* een muzikale boodschap en werd de film *Expeditie Orkest* gerealiseerd. Ook kregen de BIS-gezelschappen de gelegenheid om de handen ineen te slaan, zodat ze zich gezamenlijk in Limburg konden presenteren. Door deze initiatieven werd 2021 een jaar vol vernieuwing en inspiratie.

Dr. Stefan Rosu, *Intendant en Bestuurder*
Adeline van Campen, *Hoofd Educatie*

Educatieprojecten 2021

Overzicht programma

Primair onderwijs

Nieuwsgierige Neus	groep 1-2
Radio Walvis	groep 3-4-5-(6)
Orpheus!	groep 5-6-(7-8)
pBones	groep 5-8
Schoolpleinconcerten	groep 1-8
Monoloog voor de Vrijheid	groep 7-8
HeartBeat	groep 7-8

Online educatieprojecten

Mensje en de kraai	groep 1-4
High Five! Music	groep 5-8
HeartBeat@school	groep 7-8

Voortgezet onderwijs

- Repetitiebezoek
- Sounds of Freedom
- Udens College

Bereik

Met de educatieve projecten bereikte philharmonie zuidnederland 14.066 leerlingen in 2021, waaronder 2.618 views van de film *Expeditie Orkest*. In Brabant 7.941 leerlingen en in Limburg 3.171 leerlingen.

	BRABANT		LIMBURG		BELGIË	OVERIG	TOTAAL	
	aantal voorstellingen	aantal leerlingen	aantal voorstellingen	aantal leerlingen	aantal leerlingen		aantal voorstellingen	aantal leerlingen
Symfonische Educatie in de zaal (PO)	3	945	2	492			5	1.437
Kleine ensembles op school (PO)	29	1.561	24	773			53	2.334
Overige activiteiten (workshops) (PO)	2	98	15	852			101	950
Online activiteiten (PO)	159	5.110	17	726	336		176	6.172
Voortgezet Onderwijs	5	112	8	212			12	324
Overige doelgroepen	2	28					2	28
Views Expeditie Orkest						2.618		2.618
Première Expeditie Orkest	1	87	1	116				203
TOTAAL	201	7.941	67	3.171	336		268	14.066

Tijd voor nieuwe initiatieven

Expeditie Orkest, de nieuwe instrumentenfilm van het orkest

De speelruimte die in coronatijd ontstond bood de mogelijkheid om een langgekoesterde wens van het orkest te realiseren: een enthousiasmerende film over de instrumenten van het orkest.

Hoewel er aan kinderen heel wat te vertellen valt over muziek, instrumenten en orkesten, ontbrak het aan intrigerend materiaal. Daarom maakte philharmonie zuidnederland samen met co-producent jeugdtheatergezelschap Het Laagland zélf een film: *Expeditie Orkest*, onder regie van Lennart Monaster. De realisatie van de film werd mede mogelijk gemaakt door een uitgebreide crowdfundingactie.

Expeditie Orkest bestaat uit tien losse afleveringen waarin vanuit de nieuwsgierigheid van kinderen én vanuit hun verwondering over muziek, prikkelende vragen worden beantwoord over instrumenten en het orkest. In de film gaan presentatoren Myrthe Huber en Marcos Valster da Costa Ferreira én kind-presentatoren Vik, Bo, Sammer en Julius langs bij de musici van philharmonie zuidnederland en instrumentbouwers om antwoord te krijgen op hun vragen. Kun je bijvoorbeeld in een contrabas de rivier oversteken? Of kan een trompet een glas kapot blazen? Julius probeert zelfs zijn eigen viool te bouwen. Zo ervaren kinderen de magie van muziek en leren ze hoe instrumenten werken. Aan het slot is het tijd om de luisteren hoe de instrumenten samen klinken. Een magisch moment! De draaidagen vonden plaats in mei. Zeventien individuele musici en diverse instrumentbouwers verleenden hun medewerking aan de film. Twee dagen werd het voltallige orkest ingezet. Altviolist Manfred Kloens was verantwoordelijk voor de muzikale adviezen.

De première vond plaats op 23 en 24 oktober in resp. Maastricht (Lumière Cinema) en Eindhoven (Natlab). In Maastricht was de première als rode loper-event de aftrap van het jeugdfilmfestival Filmblik. Het werden twee succesvolle evenementen. Dit waren de enige data waarop de film in de bioscoop op het grote doek te zien was. Hierna is de film online beschikbaar gesteld. Scholen en kinderen thuis kunnen alle afleveringen onbepert bekijken via de website van het orkest en gebruiken als lesmateriaal, voor spreekbeurten et cetera. Het orkest gaat de film inzetten bij diverse educatieprojecten, zoals bijvoorbeeld in het nieuwe lesmateriaal van *pBones*.

www.philharmoniezuidnederland.nl/expeditieorkest

Componeren in de klas wordt Zet je Toon

Tot een aantal jaar geleden bood philharmonie zuidnederland creatieve workshops aan onder de titel *Componeren in de klas*. Met drie workshops was *Componeren in de klas* te intensief, zowel voor de orkestleden – die als workshop-leider optraden – als voor de scholen. De philharmonie zuidnederland formuleerde de ambitie om op zoek te gaan naar een eigentijds alternatief: korter, eenmalig en met behoud van creativiteit en muzikale voldoening. Harpiste en workshopleider Marieke Schoenmakers nam de taak op zich om een nieuw format op te stellen. Het format gaat uit van de combinatie van eigen muzikale creativiteit van de leerlingen en de muzikale bijdrage van de workshopleiders en workshopmusici.

Tijdens een training van Renee Jonker voor ervaren workshopleiders en nieuwe workshopmusici heeft het concept-format gestalte gekregen. In november is het format tijdens workshops uitgetoetst en daarna bijgeschaafd.

Lesmateriaal pBones in een nieuw jasje

Met de doorontwikkeling van het digitale lesmateriaal was het papieren lesmateriaal behorend bij het project *pBones* niet meer van deze tijd. Mark Boonstra, mister pBone *himself*, ging aan de slag om het lesmateriaal in een nieuwe vorm te gieten. Daarvoor maakte hij gebruik van zelfgemaakte video's en vlotte montage-technieken. Op die manier is de nieuwe *pBones* website zeer aantrekkelijk geworden.

www.philharmoniezuidnederland.nl/pbones

Magic Music Box

Voelen en ervaren is een geweldige manier om instrumenten van het orkest beter te leren kennen. Voor leerlingen van de groepen 7 en 8 ontwikkelde philharmonie zuidnederland de zogenaamde *Magic Music Box*. Beter gezegd: philharmonie zuidnederland liet de boxen ontwikkelen. Leerlingen van het Technasium Eckartcollege (14, 15 jaar) in Eindhoven kregen in het kader van de O&O (Onderzoek & Ontwerpen) bedrijfsprojecten, de opdracht om de *Magic Music Box* te ontwikkelen. Dit is een primeur, nooit eerder werkte philharmonie zuidnederland in een project voor het primair onderwijs samen met leerlingen uit het voortgezet onderwijs. De *Magic Music Box* bestaat eigenlijk uit vijf verschillende boxen: een box over elke instrumentengroep en één over het gehele orkest. In iedere box zitten vier uitdagende en actieve opdrachten. Door het oplossen van de opdrachten in de box verdienen de leerlingen een code waarmee ze via een tablet één van de afleveringen van *Expeditie Orkest* kunnen bekijken. Om zich te informeren over het orkest en de instrumenten hebben de jonge ontwerpers een repetitie bezocht en hebben ze zelf onder leiding van musici een aantal instrumenten kunnen onderzoeken.

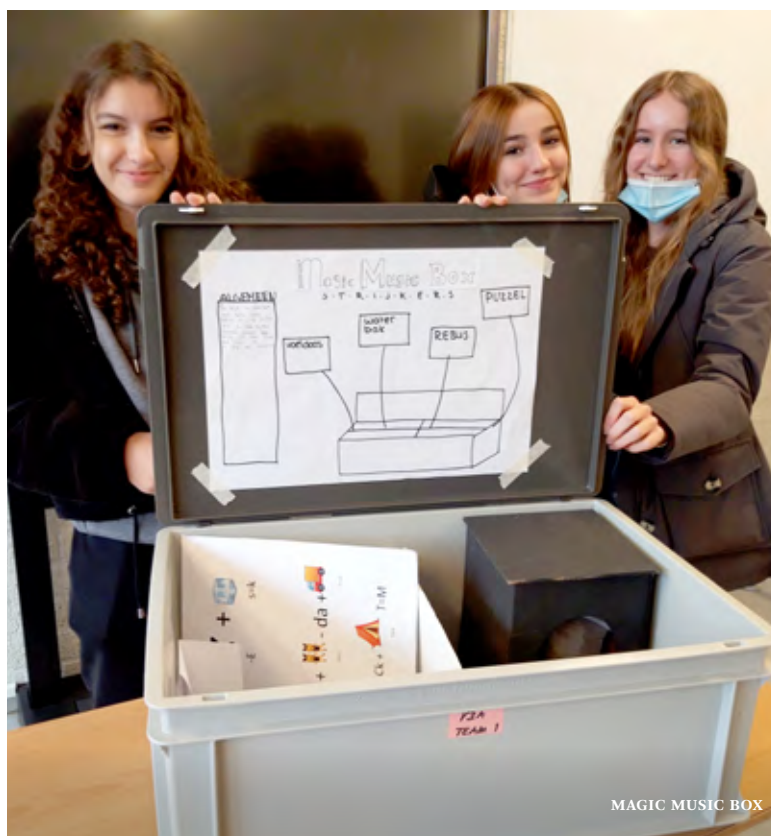
Het resultaat van de samenwerking was fantastisch: in totaal hebben de leerlingen van het Eckartcollege vijftien boxen gemaakt met spel-prototypes en hierbij echt 'out of the box' gedacht.

De philharmonie zuidnederland kiest hieruit de beste opdrachten, die vervolgens verder worden uitgewerkt.

BIS-instellingen Limburg

De drie BIS-instellingen voor jeugdpodiumkunsten in Limburg hebben in 2021 de handen ineen geslagen om aan de doelstelling te werken alle Limburgse schoolkinderen met podiumkunst te bereiken. Jeugdtheatergezelschap Het Laagland, SALLY Dansgezelschap Maastricht en philharmonie zuidnederland hebben hiervoor overleg gevoerd met de penvoerders CmK-3, Huis voor de Kunsten en met de Provincie Limburg. Hiermee hebben de gezelschappen onderzocht waar de opdrachten van de verschillende instanties elkaar versterken. Door krachten te bundelen en uit gemeenschappelijk belang te handelen, verwachten de gezelschappen uiteindelijk efficiënter te kunnen inspelen op de manier waarop cultuureducatie in Limburg lokaal is georganiseerd. Daarnaast willen de gezelschappen de directe relatie met de scholen te versterken.

“Leerlingen van het Eckartcollege hebben voor de Magic Music Box echt 'out of the box' gedacht”

MAGIC MUSIC BOX

Een schepje erbovenop, verdieping door samenwerking

De philharmonie zuidnederland heeft een kernaanbod van educatieve projecten bestaande uit voorstellingen op school voor de jongste leerlingen en muzikale voorstellingen in de theaters of concertzalen voor de oudere leerlingen. Deze voorstellingen zijn – in combinatie met het digitale lesmateriaal – indrukwekkend en betekenisvol voor de leerlingen. Het orkest kan aan deze voorstellingen nog meer betekenis geven door intensief met partners in overleg te gaan over hun vraag en samen met hen naar aanvullend aanbod zoeken. Ook voor studenten van het MBO en HBO combineert philharmonie zuidnederland bestaand aanbod met een passende verdieping.

Leerlingen uit krachtwijken ervaren de passie van onze musici

Zinvol werken aan kansengelijkheid is een uitdaging. De philharmonie zuidnederland vond in de Stichting IMC Weekendschool een partner met veel kennis over leerlingen van scholen in krachtwijken. Met deze stichting sloot philharmonie zuidnederland een convenant voor de periode 2021-2024. In co-creatie hebben philharmonie zuidnederland en Stichting IMC Weekendschool de vakopzet *Podiumkunst – Muziek* uitgewerkt. Het programma wordt per jaar op vier scholen uitgevoerd in het kader van het programma IMC Basis. Hoofddoelstelling is het centraal stellen van gastdocenten als rolmodel en hen bevroegen laten vertellen over hun levensweg in relatie tot hun vak. Hun passie en wie zij als mens zijn staat voorop. Aanvullend aan deze lessen kunnen de leerlingen een van de educatievoorstellingen van philharmonie zuidnederland met de klas bezoeken, waar ze de beroepen tot leven zien komen.

In november vond de eerste *pilot* plaats van deze samenwerking. De leerlingen kregen les over het vak musicus, onder meer door tubaïst Joost Smeets, een workshop *Zet je Toon* en ze leerden wat er nog meer bij een orkest gebeurt dan alleen muziek maken. Leerlingen bezochten als afsluiting de voorstelling *HeartBeat*.

“Kunst nodigt uit tot discussie”

zei de IMC Basis-coördinator. “Na afloop van de voorstelling vroeg ik aan de leerlingen hoe ze de voorstelling ervaren hadden. Sommigen begrepen bijvoorbeeld het verhaal niet helemaal, maar vertelden over allerlei zaken die opgevallen waren: het wisselende kleurgebruik in kostuums, het veranderen van toon, de hardheid waarmee sommige instrumenten speelden of het hoofdpersonage dat steeds meer ‘leven en kleding’ kreeg. Elke leerling had een ander detail gezien en daarmee een eigen interpretatie aan het verhaal gegeven. Zo ontstond een mooie dialoog, zomaar in de bus.”

Om voor dit programma voldoende financiële armslag te hebben is samen met de Stichting IMC Weekendschool een uitgebreide fondswervingsactie opgezet. De volgende fondsen hebben zich inmiddels aan het programma gecommitteerd: Janivo Stichting, Prins Bernhard Cultuurfonds Brabant, Prins Bernhard Cultuurfonds Limburg, VSBfonds, Triodos Foundation, Stichting Henri Hermans, Stichting Kanunnik Salden Nieuwenhof en de Sint Clemens Stichting.

TUBAÏST JOOST SMEETS GEEFT LES OVER HET VAK MUSICUS

Studenten maken kennis met philharmonie zuidnederland

De samenwerking tussen De Nieuwste Pabo in Sittard en Zuyd Hogeschool (opleiding Docent Muziek) resulteerde in een gezamenlijk bezoek aan de voorstelling *Orpheus!*, gevolgd door een workshop *Muziek en Taal* van acteur Michiel Bijmans. Door de workshop *Muziek en Taal* maakte Michiel hen bewust welke keuzes ten grondslag liggen aan het maken van een muzikale voorstelling. Voor beide studentengroepen vormde het een voorbereiding op het vervaardigen van een eigen voorstelling.

Ook bezochten studenten in november de voorstelling *HeartBeat*. Voor velen een onvergetelijke ervaring om te voelen wat klassieke muziek gecombineerd met moderne dans bij leerlingen van 10-12 jaar teweegbrengt, maar ook bij henzelf. Velen voelden verwantschap met de vereenzaamde jongen (de hoofdrolspeler) en hun eigen situatie tijdens de lockdowns in coronatijd. Te gast waren studenten van Fontys Hogeschool Kind en Educatie in het kader van de meerjarige samenwerking, studenten van De Nieuwste Pabo in Sittard, Academie voor Muziekeducatie in Tilburg en de Dansopleiding van het CIOS in Sittard.

Academie voor Muziekeducatie

In november 2021 zijn philharmonie zuidnederland en de Academie voor Muziekeducatie begonnen aan het tweede seizoen van hun samenwerking. In de nieuwe opzet van de opleiding Docent Muziek leren studenten het vak ontdekken door middel van beroepsuitdagingen die bestaan uit samenwerkingen met werkveldpartners. De philharmonie zuidnederland is een van de werkveldpartners in het eerste leerjaar. In het vorige seizoen zijn niet alle voorgenomen plannen gerealiseerd vanwege de toen geldende coronamaatregelen. Dit seizoen heeft philharmonie zuidnederland de nieuwe lichter studenten echt met het orkest kennis kunnen laten maken. Binnen de zogenaamde *Beroepsuitdaging 2* (periode november tot en met februari) doen de studenten inspiratie op bij philharmonie zuidnederland en vertalen dit onder meer naar een lessenserie over het symfonieorkest voor het primair onderwijs en een muzikale performance met een musicus in hun stageklas. Daarnaast bekijken ze het digitale lesmateriaal van philharmonie zuidnederland en worden ze getraakteerd op leerzame en bovenal inspirerende sessies. Bijvoorbeeld een workshop *Zet je Toon* van slagwerker en paukenist Han Vogel en de workshop *Muziek en Taal* van acteur Michiel Bijmans. Maud Broeksteeg heeft vier expertsessies gegeven over klassieke muziek in de klas. De studenten worden op deze manier geïnspireerd om klassieke en symfonische muziek in hun (stage)lessen te verwerken.

STAGIAIRE MARJORIE LIEBEN GEEFT LES OP BASISCHOOL DE FONKELING IN OIRSCHOT

VIOLIST SERGE WILLEM GEEFT EEN PERFORMANCE

De philharmonie zuidnederland speelt online door!

Het jaar 2021 stond ontegenzeggelijk in het teken van corona. De vraag welke projecten konden doorgaan en hoe om te gaan met projecten die philharmonie zuidnederland moest annuleren, bleef het hele jaar actueel.

Gepland stond de *live* uitvoering van de projecten *Nieuwsgierige Neus*, *Radio Walvis*, *Monoloog voor de Vrijheid*, *Orpheus!*, *BROER*, *HeartBeat* en *HeartBeat@school* voor het primair onderwijs, *Repetitiebezoek* en *Tussen Kunst en Klank* voor het voortgezet onderwijs.

In de periode van half juni tot half november hebben alle geplande projecten *live* kunnen plaatsvinden: *Radio Walvis*, *Monoloog voor de Vrijheid*, *Nieuwsgierige Neus*, *Orpheus!*, *Repetitiebezoek* en een gedeelte van de concerten van *HeartBeat*. In de eerste helft van 2021 moest het orkest meerdere voorstellingen noodgedwongen annuleren: de gehele tournee van *BROER*, een aantal weken *Radio Walvis*, *Nieuwsgierige Neus*, de projecten voor het voortgezet onderwijs en de *live* uitvoering van *HeartBeat@school*.

Om de geannuleerde projecten te vervangen heeft philharmonie zuidnederland versterkt ingezet op nieuwe online projecten die het orkest deels al in 2020 had ontwikkeld.

High Five! Music

In *High Five! Music* maken leerlingen aan de hand van een digitaal stappenplan een muzikale boodschap. Deze muzikale video wordt beantwoord door een van de musici van het orkest. Een project waarin ondanks de digitale werkvorm leerlingen in heel nauwe verbinding komen met musici van philharmonie zuidnederland. Daarmee werkte het orkest aan de ambitie om de musici als ambassadeur van philharmonie zuidnederland te laten optreden. Fluitiste Angela Stone verwoordde dat als volgt:

“Mijn twijfel over online muziek maken met kinderen is bij de eerste video's volledig verdwenen, want de persoonlijke verhalen van kinderen versterkt door de muziek en het persoonlijke antwoord van ons zorgen voor een grote verbondenheid tussen kind en musicus”

High Five! Music werd ingezet om leerlingen uit Gemert-Bakel een alternatief te bieden voor de voorstelling *BROER*. Hier werd het project aangevuld met een workshop in de klas. Uit de evaluatie: “Leerkrachten zien dit project als een nieuwe mogelijkheid om actief muziek te laten maken door de kinderen. Een voorbeeld van hoe je met muziek ontdekkend en onderzoekend kunt leren. De toegevoegde waarde zien leerkrachten ook terug in andere leergebieden zoals de sociale en emotionele ontwikkeling van de kinderen.”

High Five! Music kwam mede tot stand door een bijdrage van de Wiertz Foundation, Projectsponsor Talentontwikkeling. Speciaal voor Wiertz maakten musici een bijzondere versie van *High Five! Music*.

www.philharmoniezuidnederland.nl/highfivemusic

HeartBeat@school

Helaas kon zelfs het alternatief voor *HeartBeat* (november 2020), de gereduceerde versie *HeartBeat@school* voor een danser en een violist, in april en mei niet *live* op de scholen worden uitgevoerd. Daarom hebben SALLY Dansgezelschap Maastricht en philharmonie zuidnederland van het optreden van de danser en musicus in Theater aan het Vrijthof een opname gemaakt. Deze opname hebben de scholen in de klas kunnen bekijken, waarna dansdocenten van SALLY de leerlingen online de bijbehorende workshop gaven. Dit vormde voor de scholen de opstap om met het speciaal voor *HeartBeat@school* ontwikkelde digitale lesmateriaal aan de slag te gaan. Dit resulteerde uiteindelijk in een eigen performance van de leerlingen. In april en mei werd *HeartBeat@school* op meer dan 40 scholen gestreamd. In de evaluatie gaven de scholen aan dat hun voorkeur uitgaat naar *live* projecten. Toch werd zeer gewaardeerd dat het project in deze vorm kon plaatsvinden om zo hun leerlingen met cultuur in contact te brengen.

www.philharmoniezuidnederland.nl/heartbeatschool

Schoolpleinconcertjes

In het voorjaar was het verlangen naar samen spelen bij de musici groot, evenals de behoefte aan een muzikale activiteit op scholen. Daarom werden de *Schoolpleinconcertjes* opnieuw georganiseerd, ditmaal voor een aantal scholen dat had ingetekend op *BROER*. Vijf musici speelden in de buitenlucht, op afstand – dus coronaproof – korte concertjes van steeds 20 minuten. Op het programma stond uiteenlopende muziek van klassiek tot bekende filmmuziek. Sommige liedjes nodigden uit om te bewegen, zoals *'Als je van beren leren kan'* uit *Jungle Book*. Andere liedjes waren juist om naar te luisteren.

Speciale projecten

Vrijheid muzikaal doorvoelen

Dankzij de samenwerking met de Stichting Liberation Concert kon philharmonie zuidnederland twee mooie educatieprogramma's ontwikkelen. De *Monoloog voor de Vrijheid* (primair onderwijs) werd uitgevoerd in september 2021, in dezelfde week als het jaarlijkse *Liberation Concert* in Margraten. Eerder in het jaar vond voor het eerst het project *Sounds of Freedom* (voortgezet onderwijs) plaats. Behalve het jaarlijkse *Liberation Concert* in Margraten brengen de Stichting en philharmonie zuidnederland het gedachtegoed van vrijheid en bevrijding op deze wijze bij diverse doelgroepen onder de aandacht.

De *Monoloog voor de Vrijheid* bood het orkest aan scholen (groep 7 en 8) in en rond Maastricht. Dit seizoen bezochten twee musici en actrice Lindsay Zwaan vooral scholen uit achterstandswijken, waar veel allochtone kinderen de boodschap van vrijheid in een heel andere context ervoeren. In het voorjaar kon *Monoloog voor de Vrijheid* ook in Oosterhout worden ingezet als vervangend project voor geannuleerde voorstellingen.

Sounds of Freedom daagt leerlingen van het voortgezet onderwijs uit om onder begeleiding van studenten Compositie van het Conservatorium Maastricht en Tilburg, een muzikale boodschap te maken. Een bijzondere boodschap: namelijk voor familieleden van soldaten die begraven liggen op de Amerikaanse Begraafplaats Margraten. Alle composities van de leerlingen worden uitgevoerd door een ensemble van het orkest. Trompettist Raymond Viermanns: "Opvallend is dat leerlingen puik werk hebben geleverd. Er is fantasievol omgegaan met het thema *Vrijheid*, motieven zijn duidelijk ontwikkeld en uitgewerkt en de mogelijkheden van de instrumenten zijn optimaal benut."

Sounds of Freedom bestaat uit meer dan muziek alleen: een gesproken boodschap van de leerlingen is net zo belangrijk om uit te dragen. Wat betekent vrijheid voor hen, waar zien zij beperkingen en waar mogelijkheden? Een opname van deze boodschap én het stuk dat de leerlingen hebben

gemaakt wordt eind mei voor *Memorial Day* opgestuurd naar families in de VS. In 2022 zal ook een school uit Midden-Limburg aan dit project deelnemen.

Het Udens College werkt om het jaar samen met philharmonie zuidnederland

“Meneer, ik moet mijn excuses aanbieden: ik vond het best leuk!”

Terwijl de andere leerlingen druk pratend over de opera de zaal verlaten, staat de jarige jet met haar eerste reactie klaar bij haar muziekdocent. Een warme omhelzing volgt. Een groter compliment kun je bijna niet krijgen van een 16-jarige leerling die zojuist de eerste opera in haar leven heeft gezien én ook nog jarig is! Projectleider Maud Broeksteeg zag het gebeuren na afloop van het operabezoek.

Zo'n 45 leerlingen met het keuzevak Muziek uit 4, 5 en 6 havo/vwo van het Udens College bezochten in het kader van het project Romantiek de opera *Roméo et Juliette* in Heerlen. Voor de meesten was het de eerste kennismaking met opera. Initiator en muziekdocent Will Veraa vindt het belangrijk dat muziek tot leven komt. Naast de reguliere muzieklessen waarin hij muziekgeschiedenis en -theorie behandelt, gaat hij met de leerlingen regelmatig op excursie. De leerlingen werden goed op dit bezoek voorbereid. Tenor Jacques de Faber (*Benvolio* in *Roméo et Juliette*) heeft ter voorbereiding een verrassende workshop gegeven op school. Sopraan en hoofdrolspeelster Anna Emelianova (*Juliette* in *Roméo et Juliette*) kwam hierbij zelfs een aantal aria's zingen in de klas.

Musici van het orkest hebben op de dag van de opera een workshop *Zet je Toon* gegeven, waarin de leerlingen werden uitgedaagd om zelf muziek te componeren. Een rondleiding door het theater zorgde voor een interessant kijkje achter de schermen.

MONOLOOG VOOR DE VRIJHEID

SOUNDS OF FREEDOM

laat van je horen!

SPEAKERS

Speakers

In opdracht van het orkest heeft Lisan van Proemer, muziekdocent in opleiding op het Conservatorium in Maastricht, het educatieproject *Speakers* ontwikkeld voor scholen in krachtwijken. Een project waarin we kinderen van 10-12 jaar op een bijzondere manier kennis laten maken met onze musici en het theater voordat zij naar een regulier educatieconcert gaan. Bij het project *Speakers* worden de kinderen uitgenodigd om hun favoriete muziek te delen met onze musici. In een video beschrijven ze in enkele woorden hun eigen muziek. Musici van philharmonie zuidnederland maken een videoreactie passend bij deze woorden, maar dan met hún eigen favoriete muziek. De boodschap is: onze woorden zijn hetzelfde, maar onze muziek klinkt anders. De musici nodigen de kinderen uit om kennis te komen maken in het theater: *Speakers live*. Daar worden ze als vips ontvangen en ontmoeten ze enkele ensembles met musici die ze al kennen van de video's. Kijken, luisteren en meedoen!

Ten slotte gaan de kinderen enkele weken later naar een groot educatieconcert in hetzelfde theater, samen met nog 400 andere leerlingen van scholen uit de omgeving. Door corona zijn *Speakers live* en het meedoe-concert *BROER* helaas niet doorgegaan. De school heeft echter aangegeven dat ze graag op herhaling willen in het voorjaar van 2022.

Samen optrekken met partners in het veld

Het veld van cultuureducatie is groot. Naast scholen en een veelkleurig palet aanbieders zijn er talrijke instanties die een intermediaire functie vervullen, zoals culturele marktplaatsen en de penvoerders van het programma Cultuureducatie met Kwaliteit (CmK-3). Elke instantie heeft een eigen werkwijze en eigen opdracht.

Voor philharmonie zuidnederland is het goed om zich met spelers uit het veld te verbinden. Zo hebben de Limburgse BIS-instellingen (zie pagina 36) zich verenigd om beter zichtbaar te zijn voor de scholen en maakt philharmonie zuidnederland al jaren deel uit van het Brabant Menu.

Brabant Menu

In tijden van nood leert men zijn vrienden kennen. Dat is van toepassing op de samenwerking met de partners uit het Brabant Menu: Theater Artemis, Dansgezelschap de Stilte, Schippers&VanGucht en sinds januari 2021 House of Nouws. Met deze gezelschappen is veelvuldig overleg gepleegd over hoe te handelen in coronatijd, en over het verzorgen van vervangende voorstellingen voor elkaar. In 2021 kwam een einde aan (de verlengde periode van) de Impulsgelden, die sinds 2018 werden toegekend door bkkc/Kunstloc. Door het aanstellen van een coördinator met deze Impulsgelden is de afname van programma's uitgegroeid tot 25.000 leerlingen per jaar. Bovendien is gewerkt aan deskundigheidsbevordering en is onderzocht hoe het Brabant Menu zou kunnen uitbreiden. Dat heeft met het toetreden van House of Nouws gestalte gekregen. In 2021 is een start gemaakt met het opstellen van een nieuw beleidsplan om daarmee nieuwe fondsen aan te schrijven voor ondersteuning. Ingezet wordt op kansengelijkheid (stad-dorp, rijk-arm) en pluriformiteit (mengen van verschillende soorten groepen).

Zakelijk hebben de partners zich naar draagkracht voor de lopende kunstenplanperiode garant gesteld om Brabant Menu financieel overeind te houden, mochten inkomsten uit inschrijvingen en sponsorgelden tegenvallen. Door Brabant Menu is de afzet van de educatieprojecten van philharmonie zuidnederland in Brabant hoog.

Samenwerken met De Domijnen in het programma CmK-3

In het kader van het CmK-3 programma *Eigenwijs* van De Domijnen werkten philharmonie zuidnederland, SALLY Dansgezelschap Maastricht en de consultants van De Domijnen samen om in co-creatie van de voorstelling *HeartBeat* een project samen te stellen. Inhoudelijk lag het voor de hand om de thematiek van de voorstelling te verbinden met het thema *Burgerschap*, dat op veel scholen actueel is. De voorstelling werd vanuit dit thema aangevuld met een dansworkshop en een workshop filosofie van Marres, Huis voor Hedendaagse Cultuur in Maastricht. In een online docententraining vooraf werd aan de leerkrachten de samenhang van de onderdelen toegelicht. Busvervoer maakte het project compleet en zorgde ervoor dat het voor iedere school even makkelijk was om naar de voorstelling te komen. Zo werd dit project voorbeeldstellend voor de samenwerking tussen twee gezelschappen, een penvoerder CmK-3 en de scholen.

“In tijden van nood leert men zijn vrienden kennen. Dat is van toepassing op de samenwerking met de partners uit het Brabant Menu”

De philharmonie zuidnederland laat van zich horen

De uitdaging voor philharmonie zuidnederland blijft om op het netvlies te komen en te blijven van de scholen in Brabant en Limburg. Hoewel door de afzeggingen vanwege corona het contact met bestaande relaties eigenlijk alleen maar intensiverde, zijn er nog veel scholen die niet op de hoogte zijn van het feit dat philharmonie zuidnederland specifiek educatieaanbod heeft. In 2021 hebben we opnieuw gekeken naar de inzet van middelen voor de promotie van het nieuwe seizoen, en is er een brandingstraject voor Educatie ingezet.

Promotie van het seizoen 2021-2022

Voor de promotie van het seizoen is besloten geen uitgebreide gedrukte brochure voor het primair onderwijs te maken. De investering in tijd en geld zouden niet opwegen tegen het aantal inschrijvingen via de brochure. Bovendien zou drukwerk in deze ongewisse tijden al snel niet meer actueel zijn. De scholen van het primair onderwijs hebben daarom een postkaart gekregen met een verwijzing naar de website, waarop de meest actuele informatie staat. Het voortgezet onderwijs ontving een A4-vouwblad met eveneens een verwijzing naar de website. Overige relaties (politiek, sponsors, samenwerkingspartners et cetera) ontvingen een speciaal PO-informatieblad en het VO-vouwblad.

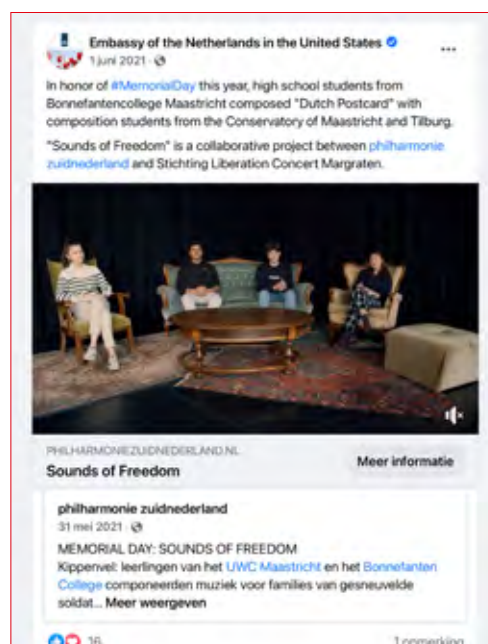
Aanvullende acties waren: promotie via de speciale **teaser**, e-mailings in specifieke regio's voor specifieke projecten. Veel aandacht ging uit naar een betaalde socialmedia-campagne in afzonderlijke regio's voor specifieke projecten, ontwikkeld met Bureau Magneet. Om philharmonie zuidnederland beter vindbaar te maken op internet is de website geoptimaliseerd. Naast het verbeteren van de opmaak van de pagina's is gewerkt aan: user experience, SEO, pagina's voor SEA en Google Grants.

Brandingstraject

In samenwerking met Green Room Creatives – die ook de branding van philharmonie zuidnederland in 2018 hebben begeleid – is er specifiek voor de afdeling Educatie een brandingstraject gestart, voortbordurend op het brandingsstraject van het gehele orkest. Doel van het onderzoek is: hoe communiceren we nog duidelijker naar onze doelgroep over wie we zijn als orkest en wat we voor een school kunnen betekenen. De eerste brandingssessie was met de musici en staf van het orkest, intermediairs en leerkrachten. Sommigen dichtbij het orkest en anderen wat verder weg. De tweede sessie was met medewerkers van de afdeling Educatie. De aanbevelingen over de positionering van Educatie binnen philharmonie zuidnederland die uit dit traject zijn voortgekomen, worden opgepakt in seizoen 2022-2023.

Luid en duidelijk over een aantal projecten

Een aantal projecten is in de communicatie extra uitgelicht. In 2021 vond voor het eerst *Sounds of Freedom* plaats. Daar is ruim aandacht aan besteed in diverse communicatie-uitingen: *deKlank*, de externe nieuwsbrief, lokale media (*De Limburger* over *Sounds of Freedom*, 9 juni 2021) en social media. De post met een van de filmpjes van dit traject leverde 3.100 views op. Naar aanleiding van de berichtgeving over *Sounds of Freedom* postte de Nederlandse ambassade:

Bijlage 1

Jaarverslag Educatie 2021

PRIMAIR ONDERWIJS

NIEUWSGIERIGE NEUS

Groep 1-2

AANTAL LEERLINGEN 526

LEES MEER EN BEKIJK HET LESMATERIAAL

BEKIJK DE TRAILER

RADIO WALVIS

Groep 3-4-5-(6)

AANTAL LEERLINGEN 472

LEES MEER EN BEKIJK HET LESMATERIAAL

BEKIJK DE TRAILER

ORPHEUS!

Groep 5-6-(7-8)

AANTAL LEERLINGEN 566

LEES MEER EN BEKIJK HET LESMATERIAAL

BEKIJK DE TRAILER

HEARTBEAT

Groep 7-8

AANTAL LEERLINGEN 1.437

LEES MEER EN BEKIJK HET LESMATERIAAL

BEKIJK DE TRAILER

PBONES

Groep 5-6-7-8

AANTAL LEERLINGEN 654

LEES MEER EN BEKIJK HET LESMATERIAAL

EDUCATIELESSEN IMC

Groep 7-8

AANTAL LEERLINGEN 254

MONOLOG VOOR DE VRIJHEID

Groep 7-8

AANTAL LEERLINGEN 469

LEES MEER EN BEKIJK HET LESMATERIAAL

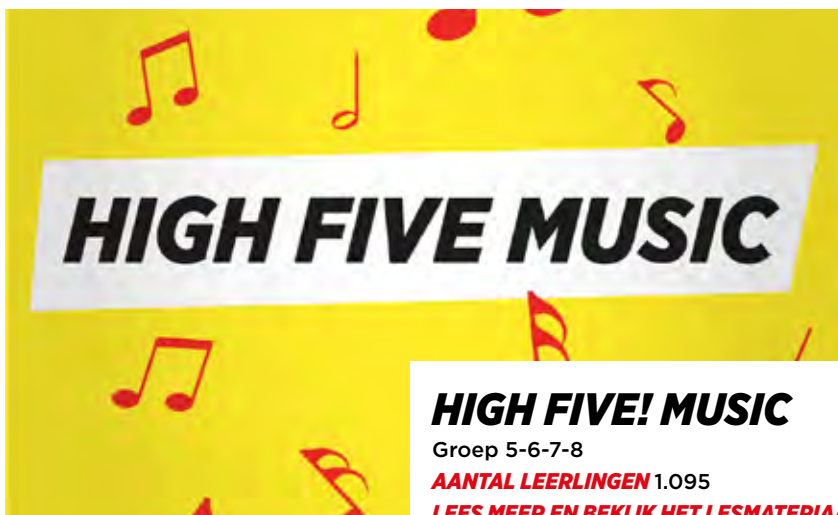
HIGH FIVE MUSIC

HIGH FIVE! MUSIC

Groep 5-6-7-8

AANTAL LEERLINGEN 1.095

LEES MEER EN BEKIJK HET LESMATERIAAL

MENSJE EN DE KRAAI

Groep 1-2-3-4

AANTAL LEERLINGEN 474

LEES MEER EN BEKIJK HET LESMATERIAAL

HEARTBEAT@SCHOOL

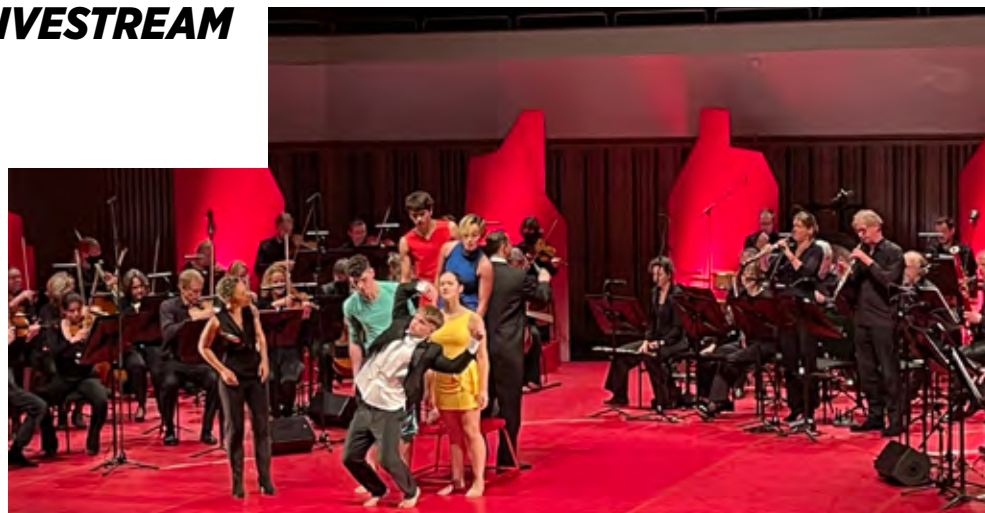
Groep 7-8

AANTAL LEERLINGEN 2.011

HEARTBEAT LIVESTREAM

Groep 7-8

AANTAL LEERLINGEN 1.972

VOORTGEZET ONDERWIJS

MEET & GREET

CKV/Muziekklas - HAVO/VWO

AANTAL LEERLINGEN 93

[LEES MEER](#)

REPETITIEBEZOEK

Onderbouw/CKV/Muziekklas - VMBO/HAVO/VWO

AANTAL LEERLINGEN 34

[LEES MEER](#)

SOUNDS OF FREEDOM

Muziekklas - HAVO/VWO

AANTAL LEERLINGEN 71

[LEES MEER](#)

Bijlage 2

Jaarverslag Educatie 2021

PROJECTEN PRIMAIR ONDERWIJS

Datum	Tijd	Locatiennaam	Gemeente	Aantal bezoekers	Provincie / land
NIEUWSGIERIGE NEUS					
08-11-2021	11:00	BS Dommeldal	Geldrop-Mierlo	77	Brabant
08-11-2021	13:00	BS Dommeldal	Geldrop-Mierlo	94	Brabant
10-11-2021	10:30	BS Ganzebloem	Geldrop-Mierlo	79	Brabant
10-11-2021	13:00	BS Ganzebloem	Geldrop-Mierlo	92	Brabant
11-11-2021	11:00	BS De Stapsteen	Cranendonck	53	Brabant
12-11-2021	10:30	BS De Stapsteen	Roermond	73	Limburg
12-11-2021	13:00	BS De Stapsteen	Roermond	58	Limburg
				TOTAAL	526
RADIO WALVIS					
31-05-2021	11:10	Zalencentrum de Parel	Fijnaart	40	Brabant
31-05-2021	13:30	Zalencentrum de Parel	Fijnaart	45	Brabant
05-10-2021	11:00	BS Overhoven	Sittard-Geleen	52	Limburg
05-10-2021	13:00	BS Overhoven	Sittard-Geleen	63	Limburg
06-10-2021	11:00	Ter Aa	Meierijstad	65	Brabant
06-10-2021	13:00	Ter Aa	Meierijstad	59	Brabant
07-10-2021	11:00	BS de Brigantijn	Asten-Someren	90	Brabant
08-10-2021	11:00	BS de Stapsteen	Cranendonck	58	Brabant
				TOTAAL	472
ORPHEUS!					
11-10-2021	13:30	BS de Rosmolen	Ulvenhout	25	Brabant
18-10-2021	10:00	KBS de Burchtgaarde	Breda	44	Brabant
18-10-2021	13:00	KBS Weilust	Breda	68	Brabant
19-10-2021	10:00	KBS Olympia	Breda	38	Brabant
19-10-2021	13:00	KBS De Eerste Rith	Breda	60	Brabant
20-10-2021	10:30	KC Sittard Taalschool	Sittard	11	Limburg
20-10-2021	10:30	KC Sittard Taalschool	Sittard	12	Limburg
20-10-2021	10:30	KC Sittard Taalschool	Sittard	35	Limburg
21-10-2021	10:30	KBS Helder Camera	Breda	50	Brabant
21-10-2021	16:00	De Cammeleur	Dongen	50	Brabant
22-10-2021	10:00	BS Silvester Bernadette	Helmond	85	Brabant
22-10-2021	11:15	BS Silvester Bernadette	Helmond	88	Brabant
				TOTAAL	566
HEARTBEAT					
18-11-2021	11:00	Theaters Tilburg	Tilburg	315	Brabant
18-11-2021	13:30	Theaters Tilburg	Tilburg	332	Brabant
19-11-2021	10:00	Theaters Tilburg	Tilburg	298	Brabant
23-11-2021	11:00	Schouwburg De Domijnen	Sittard	179	Limburg
23-11-2021	13:30	Schouwburg De Domijnen	Sittard	313	Limburg
				TOTAAL	1.437

Datum	Tijd	Locatienaam	Gemeente	Aantal bezoekers Provincie / land	
PBONES					
18-05-2021	09:00	OBS de Stapsteen	Roermond	26	Limburg
19-05-2021	09:00	OBS de Stapsteen	Roermond	30	Limburg
20-05-2021	09:00	OBS de Stapsteen	Roermond	24	Limburg
08-06-2021	09:00	BS de Vlier	Helmond	49	Brabant
09-06-2021	09:00	BS de Ganzerik	Heerlen	64	Limburg
10-06-2021	09:00	BS de Ganzerik	Heerlen	64	Limburg
11-06-2021	09:00	BS de Vlier	Helmond	49	Brabant
14-06-2021	09:00	OBS de Molenakker	Weert	116	Limburg
15-06-2021	09:00	OBS de Molenakker	Weert	116	Limburg
16-06-2021	09:00	OBS de Molenakker	Weert	116	Limburg
TOTAAL				654	
MONOLOG VOOR DE VRIJHEID					
10-06-2021	10:30	OBS De Kameleon	Oosterhout	29	Brabant
10-06-2021	11:45	KBS De Berkenhof	Oosterhout	21	Brabant
11-06-2021	10:30	OBS De Duizendpoot	Oosterhout	26	Brabant
11-06-2021	10:55	OBS De Duizendpoot	Oosterhout	26	Brabant
11-06-2021	11:20	OBS De Duizendpoot	Oosterhout	23	Brabant
11-06-2021	13:00	KC De Ontdekking	Oosterhout	20	Brabant
11-06-2021	13:25	KC De Ontdekking	Oosterhout	24	Brabant
13-09-2021	11:30	KC Sint Oda	Maastricht	25	Limburg
13-09-2021	13:00	KC Manjefiek	Maastricht	27	Limburg
13-09-2021	13:30	KC Manjefiek	Maastricht	26	Limburg
14-09-2021	11:00	OBS Berg	Berg en Terblijt	36	Limburg
14-09-2021	11:30	OBS Berg	Berg en Terblijt	39	Limburg
15-09-2021	10:00	BS Ondersteboven	Meerssen	18	Limburg
15-09-2021	11:15	BS De Triangel	Meerssen	24	Limburg
15-09-2021	11:45	BS De Triangel	Meerssen	25	Limburg
16-09-2021	10:30	RK BS Maurice Rose	Eijsden-Margraten	37	Limburg
16-09-2021	11:00	RK BS Maurice Rose	Eijsden-Margraten	24	Limburg
16-09-2021	11:30	RK BS Maurice Rose	Eijsden-Margraten	22	Limburg
16-09-2021	13:00	BS de Triangel	Gulpen-Wittem	31	Limburg
16-09-2021	13:30	BS de Triangel	Gulpen-Wittem	30	Limburg
16-09-2021	14:00	BS de Triangel	Gulpen-Wittem	30	Limburg
17-09-2021	10:00	KC Het Mozaïek	Maastricht	25	Limburg
17-09-2021	10:30	KC Het Mozaïek	Maastricht	25	Limburg
17-09-2021	13:00	OBS de Regenboog	Maastricht	25	Limburg
TOTAAL				638	
SCHOOLPLEINCONCERTEN					
4-06-21	10:45	OBS Sterrendonk	Oosterhout	55	Brabant
4-06-21	13:00	Brede Dorpsschool St. Jan	Oosterhout	77	Brabant
TOTAAL				132	

Datum	Tijd	Locatienaam	Gemeente	Aantal bezoekers	Provincie / land
HIGH FIVE! MUSIC					
01-03-2021	12:00	UWC	Maastricht	16	Limburg
18-05-2021	09:30	KC Het Venster	Gemert-Bakel	50	Brabant
18-05-2021	11:15	SBO Petrus Donders	Gemert-Bakel	33	Brabant
18-05-2021	12:45	SBO Petrus Donders	Gemert-Bakel	33	Brabant
18-05-2021	13:30	SBO Petrus Donders	Gemert-Bakel	33	Brabant
19-05-2021	09:15	KC De Havelt	Gemert-Bakel	25	Brabant
19-05-2021	10:30	KC De Dompelaar	Gemert-Bakel	25	Brabant
25-05-2021	10:15	KC De Kastanjelaar	Gemert-Bakel	25	Brabant
25-05-2021	11:00	KC De Kastanjelaar	Gemert-Bakel	25	Brabant
25-05-2021	12:45	OBS De Kleine Kapitein	Gemert-Bakel	25	Brabant
25-05-2021	13:30	OBS De Kleine Kapitein	Gemert-Bakel	25	Brabant
25-05-2021	12:45	KC de Regenboog	Boekel	25	Brabant
25-05-2021	09:45	Cornelius	Boekel	25	Brabant
25-05-2021	11:00	Cornelius	Boekel	25	Brabant
26-05-2021	09:45	OBS 't Einder	Gemert-Bakel	25	Brabant
26-05-2021	10:45	OBS 't Einder	Gemert-Bakel	25	Brabant
26-05-2021	11:45	OBS 't Einder	Gemert-Bakel	25	Brabant
26-05-2021	09:00	KC de Regenboog	Boekel	25	Brabant
31-05-2021	09:45	KC de Regenboog	Boekel	25	Brabant
31-05-2021	10:30	KC De Samenstroom	Gemert-Bakel	25	Brabant
31-05-2021	11:30	KC De Samenstroom	Gemert-Bakel	25	Brabant
31-05-2021	13:00	KC De Samenstroom	Gemert-Bakel	25	Brabant
31-05-2021	13:45	KC De Samenstroom	Gemert-Bakel	25	Brabant
31-05-2021	09:45	KC Octopus	Boekel	25	Brabant
31-05-2021	11:00	KC Octopus	Boekel	25	Brabant
31-05-2021	10:15	OBS Uilenspiegel	Boekel	25	Brabant
31-05-2021	11:30	OBS Uilenspiegel	Boekel	25	Brabant
08-06-2021	13:30	KBS De Berkenhof	Oosterhout	21	Brabant
28-06-2021	09:15	OBS De Bundeling	Bunde	26	Brabant
28-06-2021	10:15	OBS De Bundeling	Bunde	27	Brabant
28-06-2021	11:15	OBS De Bundeling	Bunde	28	Brabant
28-06-2021	13:00	OBS De Bundeling	Bunde	28	Brabant
02-07-2021	09:00	BS De Stapsteen	Cranendonck	50	Brabant
01-06-2021	09:30	BS De Pandelaar	Gemert-Bakel	25	Brabant
01-06-2021	10:15	BS De Pandelaar	Gemert-Bakel	25	Brabant
01-06-2021	11:15	BS De Pandelaar	Gemert-Bakel	25	Brabant
01-06-2021	09:45	KC Octopus	Boekel	25	Brabant
01-06-2021	11:00	KC Octopus	Boekel	25	Brabant
02-06-2021	09:00	KC De Bakelaar	Gemert-Bakel	25	Brabant
02-06-2021	09:45	KC De Bakelaar	Gemert-Bakel	25	Brabant
02-06-2021	10:45	KC De Bakelaar	Gemert-Bakel	25	Brabant
TOTAAL				1.095	

Datum	Tijd	Locatienaam	Gemeente	Aantal bezoekers	Provincie / land
MENSJE EN DE KRAAI (ONLINE)					
02-03-2021	12:00	SBO Focus	Venray	50	Limburg
03-03-2021	12:00	BS de Meander	Reuver	54	Limburg
04-03-2021	12:00	EBS-online	Eindhoven	100	Brabant
05-03-2021	12:00	OBS 't Startblok	Cuijk	270	Brabant
12-06-2021	09:00	BS Catharina Labouré	Beek	27	Limburg
14-06-2021	09:00	OBS de Maaskei	Stein	56	Limburg
15-06-2021	09:00	BS de Sprong	Oirsbeek	65	Limburg
16-06-2021	09:00	SBO Xavierusschool-Mozaïek	Sittard	24	Limburg
20-06-2021	09:00	BS Reuzepas	Geleen	32	Limburg
25-06-2021	09:00	BS de Kluis	Geleen	50	Limburg
01-07-2021	09:00	OBS de Kring	Genhout	60	Limburg
06-07-2021	13:00	KC de Driehoek	Hilvarenbeek	28	Brabant
06-07-2021	14:00	KC de Driehoek	Hilvarenbeek	16	Brabant
12-07-2021	09:00	OBS 't Startblok	Cuijk	168	Brabant
13-07-2021	09:00	BS Willibrordus	Hilvarenbeek	94	Brabant
TOTAAL				1.094	

HEARTBEAT@SCHOOL					
Datum	Tijd	Locatienaam	Gemeente	Aantal bezoekers	Provincie / land
12-04-2021	09:30	BS Edith Stein	Meierijstad	30	Brabant
12-04-2021	09:30	BS De Uilenbrink	Meierijstad	22	Brabant
12-04-2021	10:45	BS De Uilenbrink	Meierijstad	21	Brabant
12-04-2021	13:00	BS De Uilenbrink	Meierijstad	20	Brabant
12-04-2021	13:00	BS De Sprongh	Meierijstad	17	Brabant
13-04-2021	09:30	BS 't Kwekkeveld	Meierijstad	18	Brabant
13-04-2021	09:30	BS 't Kwekkeveld	Meierijstad	18	Brabant
13-04-2021	11:00	BS De Vossenbergh	Meierijstad	16	Brabant
13-04-2021	11:00	BS De Vossenbergh	Meierijstad	16	Brabant
13-04-2021	11:00	OBS de Kring	Meierijstad	21	Brabant
13-04-2021	11:00	BS de Beemd	Meierijstad	23	Brabant
13-04-2021	13:00	BS 't Talent	Meierijstad	22	Brabant
13-04-2021	13:00	BS 't Talent	Meierijstad	20	Brabant
13-04-2021	13:00	St. Antonius van Padua	Meierijstad	23	Brabant
14-04-2021	09:30	BS Dommelrode	Meierijstad	22	Brabant
14-04-2021	11:00	BS 't Kwekkeveld	Meierijstad	27	Brabant
14-04-2021	11:00	BS de Beemd	Meierijstad	25	Brabant
14-04-2021	13:00	BS 't Kwekkeveld	Meierijstad	27	Brabant
14-04-2021	13:00	BS de Beemd	Meierijstad	24	Brabant
19-04-2021	09:30	BS De Uilenbrink	Meierijstad	26	Brabant
19-04-2021	10:45	BS De Uilenbrink	Meierijstad	26	Brabant
19-04-2021	13:00	BS De Uilenbrink	Meierijstad	25	Brabant
19-04-2021	13:00	St. Jozef	Hilvarenbeek	12	Brabant
26-04-2021	09:30	BS de Heijcant	Meierijstad	30	Brabant
26-04-2021	09:30	BS de Heijcant	Meierijstad	18	Brabant
26-04-2021	11:00	Silvester Bernadette	Helmond	23	Brabant
26-04-2021	11:00	BS de Heijcant	Meierijstad	16	Brabant
26-04-2021	13:00	BS de Heijcant	Meierijstad	30	Brabant
26-04-2021	13:00	Silvester Bernadette	Helmond	21	Brabant
28-04-2021	09:30	Silvester Bernadette	Helmond	15	Brabant
28-04-2021	09:30	Eerschot	Meierijstad	24	Brabant
28-04-2021	11:00	Silvester Bernadette	Helmond	24	Brabant
28-04-2021	11:00	Eerschot	Meierijstad	20	Brabant
28-04-2021	13:00	Eerschot	Meierijstad	24	Brabant
29-04-2021	09:30	KC De Vlinder	Geldrop-Mierlo	18	Brabant
29-04-2021	09:30	KC De Vlinder	Geldrop-Mierlo	18	Brabant
29-04-2021	11:00	KC De Driehoek	Hilvarenbeek	26	Brabant

Datum	Tijd	Locatienaam	Gemeente	Aantal bezoekers Provincie / land	
30-04-2021	09:30	Willibrordus	Hilvarenbeek	25	Brabant
30-04-2021	09:30	Willibrordus	Hilvarenbeek	19	Brabant
30-04-2021	11:00	Willibrordus	Hilvarenbeek	19	Brabant
30-04-2021	11:00	Torenlei	Hilvarenbeek	26	Brabant
17-05-2021	09:30	Doelakkers	Hilvarenbeek	27	Brabant
17-05-2021	09:30	Doelakkers	Hilvarenbeek	28	Brabant
17-05-2021	11:00	BS De Vijfmaster	Meierijstad	22	Brabant
17-05-2021	11:00	BS De Vijfmaster	Meierijstad	26	Brabant
17-05-2021	13:00	De Vlinderakker	Hilvarenbeek	20	Brabant
18-05-2021	09:30	OBS De Tuimelaar	Meierijstad	32	Brabant
18-05-2021	09:30	De Vlinderakker	Hilvarenbeek	19	Brabant
18-05-2021	11:00	OBS de Tuimelaar	Meierijstad	27	Brabant
18-05-2021	11:00	BS Tangram	Eijsden-Margraten	25	Limburg
18-05-2021	13:00	BS Tangram	Eijsden-Margraten	27	Limburg
18-05-2021	13:00	BS Kienehoef	Meierijstad	30	Brabant
19-05-2021	09:30	OBS Kompas	Meierijstad	15	Brabant
19-05-2021	09:30	Antonius	Meierijstad	24	Brabant
19-05-2021	11:00	BS Bernadette	Meierijstad	20	Brabant
19-05-2021	11:00	St. Nicolaas	Meierijstad	15	Brabant
19-05-2021	13:00	BS Bernadette	Meierijstad	27	Brabant
19-05-2021	13:00	BS 't Heibosch	Meierijstad	28	Brabant
20-05-2021	09:30	Starrebos	Hilvarenbeek	22	Brabant
20-05-2021	09:30	Starrebos	Hilvarenbeek	22	Brabant
20-05-2021	13:00	IKC De Geluksvogel	Maastricht	35	Limburg
20-05-2021	13:00	BS Kienehoef	Meierijstad	24	Brabant
21-05-2021	09:30	Starrebos	Hilvarenbeek	24	Brabant
21-05-2021	09:30	Starrebos	Hilvarenbeek	24	Brabant
21-05-2021	11:00	BS 't Ven	Meierijstad	31	Brabant
21-05-2021	11:00	BS 't Ven	Meierijstad	30	Brabant
21-05-2021	13:00	BS 't Ven	Meierijstad	31	Brabant
21-05-2021	13:00	BS Klavertje Vier	Gulpen-Wittem	15	Limburg
25-05-2021	09:00	BS De Empel	Meierijstad	28	Brabant
25-05-2021	09:00	BS De Empel	Meierijstad	24	Brabant
25-05-2021	10:15	BS Odaschool	Meierijstad	26	Brabant
25-05-2021	10:15	BS Odaschool	Meierijstad	23	Brabant
25-05-2021	11:30	BS Odaschool	Meierijstad	26	Brabant
25-05-2021	11:30	Mariaschool	Meierijstad	23	Brabant
25-05-2021	13:00	BS De Bunders	Meierijstad	27	Brabant
25-05-2021	13:00	BS De Bunders	Meierijstad	27	Brabant
26-05-2021	11:00	KC ZIEZO	Maastricht	27	Limburg
27-05-2021	09:00	HUB	Meierijstad	15	Brabant
27-05-2021	10:15	HUB	Meierijstad	15	Brabant
27-05-2021	10:15	HUB	Meierijstad	15	Brabant
27-05-2021	11:30	HUB	Meierijstad	12	Brabant
27-05-2021	11:30	HUB	Meierijstad	13	Brabant
27-05-2021	13:00	HUB	Meierijstad	9	Brabant
27-05-2021	13:00	HUB	Meierijstad	14	Brabant
28-05-2021	09:30	SBO De Wissel	Meierijstad	18	Brabant
28-05-2021	09:30	SBO De Wissel	Meierijstad	15	Brabant
28-05-2021	11:00	SBO De Wissel	Meierijstad	18	Brabant
28-05-2021	11:00	SBO De Wissel	Meierijstad	13	Brabant
28-05-2021	13:00	St. Franciscus	Meierijstad	29	Brabant
28-05-2021	13:00	Mariaschool	Meierijstad	27	Brabant
TOTAAL				2.011	

Datum	Tijd	Locatienaam	Gemeente	Aantal bezoekers	Provincie / land
HEARTBEAT LIVESTREAM					
24-11-2021	11:00	BS Hoge Waai	Raamsdonksveer	48	Brabant
24-11-2021	11:00	BS Ruif	Raamsdonksveer	96	Brabant
24-11-2021	11:00	BS Schoof	Raamsdonksveer	29	Brabant
24-11-2021	11:00	BS Wilsdonck	Raamsdonksveer	51	Brabant
23-11-2021	11:00	BS de Lemborgh	Limbricht	76	Limburg
19-11-2021	11:00	BS De Vonder	Raamsdonksveer	50	Brabant
19-11-2021	11:00	BS De Vuurvliender	Geertruidenberg	43	Brabant
19-11-2021	11:00	BS De Biekorf	Geertruidenberg	102	Brabant
25-11-2021	11:00	BS Antonius	Best	118	Brabant
25-11-2021	11:00	BS Bricks	Best	37	Brabant
25-11-2021	11:00	BS Heydonck	Best	116	Brabant
25-11-2021	11:00	BS Platijn	Best	34	Brabant
25-11-2021	11:00	BS De Klimboom	Best	120	Brabant
25-11-2021	11:00	BS De Zevensprong	Best	58	Brabant
25-11-2021	11:00	BS de Kiezel	Best	104	Brabant
26-11-2021	11:00	BS Den Duin	Made	46	Brabant
26-11-2021	11:00	BS Stuifhoek	Made	51	Brabant
26-11-2021	11:00	BS Elsenhof	Wagenberg	35	Brabant
26-11-2021	11:00	BS Windhoek	Terheijden	16	Brabant
26-11-2021	11:00	BS Zeggewijzer	Terheijden	66	Brabant
29-11-2021	11:00	Vrije Basisschool Boseind	Neerpelt	88	België
29-11-2021	11:00	Jaak Tassetschool	Neerpelt	71	België
29-11-2021	11:00	Vrije Basisschool De Regenboog	Grote Heide	69	België
29-11-2021	11:00	Vrije Basisschool Helibel	Herent	52	België
29-11-2021	11:00	Vrije Basisschool Helibel	Sint-Huibrechts-Lille	56	België
29-11-2021	11:00	BS Startbaan	Eindhoven	83	Brabant
29-11-2021	11:00	BS Startbaan	Eindhoven	94	Brabant
29-11-2021	11:00	BS 't Palet	Eindhoven	40	Brabant
29-11-2021	11:00	BS 't Palet	Eindhoven	36	Brabant
30-11-2021	11:00	KC Aloysius	Maastricht	60	Limburg
30-11-2021	11:00	KC Montessori	Maastricht	27	Limburg
				TOTAAL	1.972
MEET & GREET					
21-10-2021	11:00	Theater aan het Vrijthof	Maastricht	45	Limburg
23-11-2021	14:00	Udens College	Maashorst	48	Brabant
				TOTAAL	93
CONCERTBEZOEK OPERA					
25-11-2021	11:30	PLT Heerlen	Heerlen	48	Limburg
				TOTAAL	48
REPETITIEBEZOEK					
08-10-2021	11:45	Muziekgebouw Eindhoven	Eindhoven	25	Brabant
08-10-2021	13:30	Muziekgebouw Eindhoven	Eindhoven	25	Brabant
02-11-2021	12.30	Muziekgebouw Eindhoven	Eindhoven	14	Brabant
09-11-2021	13:30	Theater aan het Vrijthof	Maastricht	35	Limburg
09-11-2021	13.30	Theater aan het Vrijthof	Maastricht	13	Limburg
				TOTAAL	112
AME SAMENWERKING					
09-11-2021	09:30	Fontys Hogeschool voor de Kunsten	Tilburg	14	Brabant
25-11-2021	11:30	Fontys Hogeschool voor de Kunsten	Tilburg	14	Brabant
				TOTAAL	28

Datum	Tijd	Locatienaam	Gemeente	Aantal bezoekers	Provincie / land
SPEAKERS (TRY-OUT)					
01-05-2021	12:00	KC Manjefiek	Maastricht	42	Limburg
				TOTAAL	42
SOUNDS OF FREEDOM					
01-04-2021	12:20	UWC	Maastricht	11	Limburg
02-04-2021	12:00	Bonnefantencollege	Maastricht	9	Limburg
03-04-2021	12:00	UWC	Maastricht	11	Limburg
17-05-2021	12:00	AINSI theater	Maastricht	40	Limburg
				TOTAAL	71
HEARTBEAT YOUTUBE ONLINE					
online	on-line	online	online	68	
				TOTAAL	68
EXPEDITIE ORKEST VIEWS					
online	on-line	online	online	2.618	
				TOTAAL	2.618
PREMIÈRE EXPEDITIE ORKEST					
23-10-2021		Lumière Cinema	Maastricht	116	Limburg
24-10-2021		Natlab	Eindhoven	87	Brabant
				TOTAAL	203

colofon

philharmonie zuidnederland

Postbus 230, 5600 AE Eindhoven

Vestiging Eindhoven

Jan van Lieshoutstraat 5, 5611 EE Eindhoven

Vestiging Maastricht

Statensstraat 5, 6211 TB Maastricht

www.philharmoniezuidnederland.nl

info@philharmoniezuidnederland.nl

Volg ons op

Tekst

Jos Roeden (Artistiek Jaarverslag)

Adeline van Campen (Jaarverslag Educatie)

Fotografie

Adobe Stock, Basisschool De Wegwijzer Heerlen, Jörg Bongartz, Oliver Borchert, Marco Borggreve, Simon van Bortel, Co Broerse, Marieke de Brouwer, Wannas Cré, D2D Media, De Schaapjesfabriek, George Deswijzen, Giulio Favotto, Focuss 22, Evelien Gudden, Sasha Gusov, Helette Photography, Harry Heuts, Anne Jannes, Jostijn Ligtvoet Fotografie, Kenneth Tan Fotografie, Priska Ketterer, Daniele Lira, Nikolaj Lund, Joost Milde, Jean-Baptiste Millot, Barbara Mulderink/Studio Kloek, Ada Nieuwendijk, Erwin Penners, Anna Perger, Bas Quaadvlieg, Rabovsky, Peter Rigaud, Lennard Rühle, Janita Sassen, Vladimir Shirokov, Richard Stark, Johan Strijckers, Mo Swillens, Hugo Thomassen, WDR, Wikimedia Commons, Hans van der Woerd, Suxiao Yang

Eindredactie

Karen Duking | ART noot mies

Ontwerp

Studio Nieuwhof | Eindhoven